

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ט"ו תמוז תש"פ | דף היומי בבלי: שבת קכג.

דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תצ"ז עד סעיף ג'.

מוסר: שמירת הלשון - שער התורה ועל כן' עד 'ועתה נבוא'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ה משנה ט עד פרק ה משנה יא

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirsuh@dirsuh.co.il

בני חיי מזוני: עובדות נפלאות על סגולת הלימוד בספר אוה"ח הק' | מה עושים מכנסיים בתוך קופת צדקה? | איך גרם בקבוק יין מנופץ להצלת נשמה יהודית? | "מהבחור הזה כבר לא יצא אברמסקי", אמר הגאון לרעייתו | 1927

יומא דהילולא

אמר לו הרופא: ר' איד, כאשר יצמחו עשבים על כף ידי, יהיו לך ילדים... רבי הלל לא התמהמה ושם פעמיו לציון ה'אוה"ח הק', שם קיבל על עצמו בדמעות ללמוד בכל שבוע מספרו הק'. וראה זה פלא...

עובדות על סגולת הלימוד בספר 'אור החיים' הקדוש - ליומא דהילולא של רבנו חיים בן עטר זי"ע

ב'בני' - סיפר הגה"צ רבי בנימין מנדלזון זצ"ל רבה של קוממיות, שבהלוויתו של הגה"צ רבי דוד שפארבער מבראשוב זצ"ל בעל ה'אפרקסתא דעניא', התלווה אל הרה"ק ה'לב שמחה' זי"ע, ובדרך הילוכו סיפר לרבי, שהמנוח לא היו לו רבות בשנים זרע של קיימא, ובצר לו פנה אל רבו הרה"ק ה'אמרי יוסף' מספינקא זי"ע, ויורהו הרה"ק ללמוד איזה קטע מסויים בספה"ק אור החיים כסגולה לזרע של קיימא, ואכן במשך זמן קיים את אשר נצטווה עד שנושע, ובערוב ימיו נאבד מזכרונו איזה קטע ציווהו ה'אמרי יוסף' ללמוד ואינו מצליח להיזכר. נענה הלב שמחה ואמר, באמת כל קטע וקטע בספר קדוש זה מסוגל לבנים, אחר של'אור החיים' בעצמו לא היו צאצאים והכניס את כל כח המוליד שלו בספרו זה, על כן מסוגל הספר לפעול בנים עוסקים בתורה ובמצוות (וכע"ז איתא באמרי פנחס מהרה"ק מקאריץ זי"ע).

הגה"צ רבי הלל שלעזינגער זצ"ל ל"ע לא נתברך בפרי בטן זמן

לרגל יומא דהילולא קדישא של האור החיים הק' זי"ע נביא כאן מילין יקרין בסגולת הלימוד בספר האוה"ח הק', וכנודע מאז ומקדם שהוא מועיל לכל הענינים, ברוחניות ובגשמיות, בבני חיי ומזוני רויחי, וכן יהי רצון שזכותו הגדולה תעמוד לכל בית ישראל להיושע בכל מילי דמיטב.

ברוח - כשהזכירו בפני הרה"ק רבי יעקב יוסף מסקווירא זי"ע בחור שהחל לרדת מדרך הישר ל"ע, היה מורה ללמוד עמו בספר ה'אור החיים' (כל קטע בספר הקדוש, ולאו דווקא בענייני מוסר). מי לנו גדול מהגאון רבי מאיר אריק זצוק"ל שקבע בכל שבוע ללמוד את פירושו של ה'אור החיים' על הפרשה מרישא ועד גמירא, והעיד על עצמו שבפעם הראשונה שגמר ללמוד את דברי ה'אור החיים' מידי שבוע בשבוע הרגיש שנהפך ל'איש אחר' (הובא בהמאיר לעולם עמוד נג).

ראייתו, וכך הוה - הלה רואה היום בעיניו... זהו סיפור אחד מני אלפי אלפים.

ו'במזונו' - כה היה מעשה שהייתי עד לו, שנסעו קבוצת אברכים על ציונו הקדוש ביום מן הימים, ושם דיברו אודות הסגולה לקבל ע"ע להגות בספרו הקדוש, שע"ז ניתן לפעול ישועות גדולות ונצורות עד אין חקר.

למחרת היום התקשר אחד האברכים שהיה שם, וסיפר שהוא 'מוכר ספרים' ולאחרונה נשאר בידו מאות ספרים שלא מצא להם קונים ונגרם לו הפסד ממון רב, ובין הספרים היו גם מאתיים וחמישים ספרי 'אור החיים הקדוש'. אתמול בלילה קיבל הלה על עצמו ללמוד בקביעות בספר הקדוש, והיום בבוקרו של יום פנה אליו סוחר ספרים שצריך הוא לספרים רבים, וראשונה הוא נצרך לכמאתיים וחמישים ספרי אור החיים הקדוש הנ"ל.

גם ידוע לכל סגולת התפילה על ציונו הקדוש. מעשה שהיה לפני כשבעים וחמש שנה לערך, בבית משפחת גריינימאן בע"ת וילנא התקיימה אסיפת 'ועד הישיבות' (בשנת תר"פ לערך). באסיפה זו נכחו גדולי עולם, ביניהם הגאונים הקדושים ה'חפץ חיים', רבי חיים עוזר וה'חזון איש' זכותם יג"ע.

לפני עזבו את הבית נכנס ה'חפץ חיים' לחדר המטבח, ושם ישבה הנערה מרת ש. גריינימאן ובררה אורז עבור סעודת בני הבית. שאלה החפץ חיים: כמה פעמים בוררים את האורז? ותען ותאמר: "י"ב פעמים, לא פחות ולא יותר".

משתמה החפץ חיים על ריבוי הבדיקות, נענתה ואמרה שהיות והחזון איש (שהוא קרוב משפחתם) יסב לסעודתו כאן בבית - לכבודו בודקים את האורז י"ב פעמים. נתרגש החפץ חיים, ובירך את הנערה ג' ברכות - אריכות ימים, מתוך צלילות הדעת, ומתוך בריאות העיניים שלא תצטרך ל'בתי עינים' (משקפיים) עד יומה האחרון. (וכן הווה, היא חייתה בעיה"ת בני ברק עד שהייתה כבת תשעים ושמונה שנה, מתוך 'בריות גופא ונהורא מעליא', בהגיע יומה חשה שלא בטוב, נכנסה ל'בית החולים' ובטרם כל בדיקת רופא השיבה נשמתה ליוצרה).

נערה זו יתומה הייתה, ומשהגיעה לפרקה היה ה'חזון איש' כבודו ובעצמו ה'שדכן' שלה, ונישאת להגאון ר' מרדכי שרגא פייבל איידלמאן זצ"ל. בתוך אלו השנים עלה ה'חזון איש' לארץ הקודש, ואף בני משפחת איידלמאן עלו לארץ ישראל ונתיישבו לדור בה.

כעבור כששה עשר שנים מיום נישואיהם (תש"ד-ה) ועדיין לא זכו לזרע של קיימא, פנתה האשה לביתו של החזון איש, ונכנסה אליו יחד עם הרבנית של החזון איש לבקש שיפעל עבורה פקידת ישועה ורחמים. החזון איש בירך אותם בזש"ק, אך הם עמדו על כך שהחזון איש 'יבטיח' ולא יסתפק בברכה גרידא. או

רב אחר נישואיו, והלך לדרוש ברופא גדול ומלומד ביותר. אמר לו הרופא, רבי יהודי, כאשר יצמחו עשבים על כף ידי יהיו לך ילדים, כאומר לו התייבש נא, וחבל על הכוחות שהינכם משקיעים בזה, כי תמו כל הסיכויים. רבי הלל לא התמהמה ושם פעמיו מיד אל ציונו של ה'אור החיים' הקדוש אשר בשיפולי הר הזיתים, ושם קיבל על עצמו בדמעות שלישי ללמוד בכל שבוע מספרו הבהיר, וראה זה פלא - כעבור שנה חבק בין זרעותיו את בתו הבכורה וזכה להקים דור ישרים מבורך בחתנין רבנן, אחד מהם היה הגה"צ רבי משה הלברשטאם זצ"ל חבר הבד"ץ העדה החרדית בעיר הקודש, וכן הגאון הגדול ר' סנדר פריינד זצ"ל והגאון הגדול ר' משה נחום שפירא זצ"ל.

בהיות בתו הרבנית הלברשטאם כבת תשע פשטה אז בעיה"ק ירושלים מחלת ה'דיפטריא', מחלה זו רבים חללים הפילה, ובכיתתה עצמה הלכו אז לעולמם ג' מחברותיה. ויהי היום וביקרה הילדה אצל הרופא מסיבת הצטננות, ובבדיקת הרופא הבחין בה סימני ה'דיפטריא' ל"ע, וגמר בנפשו בלא אומר ודברים להכניסה כך - ללא שום הכנה, אל חדר הניתוח ע"מ לנתחה ולנסות להצילה מלהבה של מגיפה זו. באותו זמן רץ אביה ר' הלל לישיבתו של המהרי"ץ דושינסקיא זצוק"ל להזכירה לפניו לטובה ולברכה (והמהרי"ץ שהיה באמצע מסירת שיעור לתלמידים הפסיק השיעור ואמר תהילים עם תלמידיו - דבר אשר לא עשה מעולם, ורק כאן יצא מגדרו לגודל סכנת חייה ופיקוח נפשה).

כמו כן הבטיח ר' הלל שכשיעזור ה' ותקום ממיטת חוליה ותתהלך בחוץ שלא על משענתה, יביא את בתו להדליק נר בביהכ"ס של ה'אור החיים' הק' אשר ניצב ב'עיר העתיקה' (ענין זה של הדלקת הנר בביהכ"ס של ה'אור החיים' הק' היה ידוע בירושלים כסגולה נפלאה לכל הישועות), וכמו כן ידליק הוא בעצמו נר בכל עש"ק קודם כניסת השבת לטובת נשמת ה'אור החיים' הק'. ואכן, אחר הניתוח קמה הבת ושבה לבריאותה ואיתנה הראשון. פשיטא ואין צריך לומר שקיימו את ההבטחה הנ"ל.

ב'ח"י' - ידוע מה שנכתב ב'אמרי פינחס' (שער התורה קל"ג): פעם אחת חלה בנו של הרב ז"ל, וקיבל על עצמו ללמוד בכל יום דף מ'אור החיים' בחומשים הגדולים דק' שקלאב.

ומעשה שהיה בשנת תשע"ג, בראש ישיבה חשוב בארץ הקודש, שאיבד את ראייתו, משפנה אל חכמי הרפואה אמרו לו שמאור עיניו כבר לא ישוב אליו לעולמים. ביום ההילולא של האור החיים הקדוש ביקש מתלמידיו שיעלוהו על הציון הקדוש, ואכן עשה את כל הדרך הקשה מאד (למי שחשכו עיניו בהר הזיתים) עדי הגיעו לציון הקדוש, שם קיבל על עצמו ללמוד בכל יום ויום מהספר הקדוש, ויהי לאחר כמה ימים שב להיבדק בבית החולים, וראה זה פלא, הרופא ראה במוחו שהחלק שבמוחו הממונה על הראיה חזר לפעול כראוי, וממילא כדאי לערוך לו ניתוח להחזיר

בליל יומא דהילולא רבא - ליל ט"ו תמוז בשעה שתיים לפנות הבוקר עלתה יחד עם א' מבני משפחתה, א"ח להגאון ר' ביינוש פינקל ראש ישיבת מיר זצ"ל, שם שפכו לבם כמים שיחוס הבורא עליהם בזכות האי בעל הילולא קדישא ה'אור החיים' הקד'... ואכן, בכ"ה ניסן שלאחריו נולד להם בן למזל"ט בבית החולים 'שערי צדק'. מרוב התרגשות כל עובדי בית החולים - כי בימים ההם עדיין לא היה מציאות כזו שיוולד בן ראשון אחר ט"ז שנה - נפל הילד מידי הרופאים, והיה כמה חדשים בסכנה, עד שנתרפא לאורך ימים ושנות חיים.

(באר הפרשה)

אז שמת החזון איש את ראשו על השולחן בתוך ידיו, אחר כמה רגעים 'קם', נענה ואמר - אין בידי להבטיחכם. נזדעקה האשה בכאבה כי רב - הרי יתומה הייתי, ומרן הוא ה'שדכן' שלי, שומה עליו ליטול אותי על 'אחריותו'...

חזר החזון איש להרכין ראשו, ושוב נענה משקם: מה אעשה ואין בידי להבטיחכם - נצרך עבור זה 'כוחו של גדול', על כן עצה אחת יש לי עבורכם, עלו נא לציונו של ה'אור החיים' הקדוש ותיוושעו בישועה שלימה. אמרה האשה כי מפחדת היא לעלות בימים האלו ל'הר הזיתים' מאימת הישמעאלים (שהציקו באותה תקופה ליהודים). אמר להם החזון איש 'אין לי עצה אחרת...'

הסיפור היומי

"חשבתי שאלו מוסלמים שהבחינו בחזותי היהודית ומנסים לעורר מהומה, ולכן השתדלתי לסיים את העסקה ולהסתלק מהמקום במהירות. אלא ששוב נשמעו הקריאות לעברי: "שלום! שלום!"...

איך גרם בקבוק יין מנופץ להשבת נשמה יהודית לשורשה

פ. אל בקבוק היין היקר שלו כדי לפתוח את הפקק בטרם כניסת השבת, ו... הבקבוק חמק עבר מבין אצבעותיו כשהוא עושה את דרכו הישר אל רצפת החדר, ומתנפץ לרסיסים בקול רעש גדול. "לרגע אחד הייתי אובד עצות" - מספר הרב פ. - "וצער רב אפפני על כך שלא אוכל לקיים מצוות קידוש על היין. אך לפתע נזכרתי כי לפני כשעה, בדרכי לבית המלון, ראיתי באחת מסמטאות העיר רוכל מוסלמי מחזיק בידו ארגז ענבים שהגיעו מאיראן, וביודעי שתושבי המקום לא ימהרו לקנות מוצרים יקרים כענבים, אמר לי לבי שהקב"ה הקדים רפואה למכה.

"השעון הורה שנותרה כשעה וחצי לפני שבת המלכה, אך לא זכרתי את מיקומו המדויק של הרוכל בסמטאות העיר. למרות זאת מיהרתי העירה כשבלבי אני נושא תפילה שהקב"ה ימציא לי את אותו ארגז ענבים נכסף. ואכן, כעבור רבע שעה של שוטטות בסמטאות העיר, מצאתי את אותו מוסלמי וארגזו חצי מלא. סיכמתי איתו על המחיר, ובעודי שוקל לידי את מספר הדולרים שבהם נקב, שמעתי קבוצת צעירים מתלחשת מאחורי גבי כשמדי פעם עולים גיחוכים קלים מתוך הקבוצה, ואחת מבנות הקבוצה צעקה לעברי את המילה 'שלום'.

"חשבתי שמדובר במוסלמים המעוניינים לעורר מהומה קטנה, וכיהודי בעל חזות יהודית בולטת החבוש במגבעת, זקן ופאות, השתדלתי לסיים את העסקה ולהסתלק מן המקום במהירות האפשרית. אלא, שאותה בת אשר צעקה, לא הרפתה וקראה שוב 'שלום שלום'.

"הסתובבתי בדריכות ובזהירות לעבר הקבוצה ושאלתי

סיפור מרתק הגיע אלינו מפי הרב א. י. פ. שליט"א, המתגורר בירושלים עיר הקודש. היה זה לפני כעשרים ושלש שנים. הרב פ. נחת בעיר באקו, בירת אזרבייג'אן הגובלת עם איראן ותורכיה. באותה תקופה התנהלה מלחמת חורמה בין אזרבייג'אן לארמניה. הרב פ. הוא יהודי המקפיד על קלה כבחמורה, ולוקח עימו לכל נסיעותיו את כל צרכי המצוות שאליהם נזקק יהודי שומר תורה ומצוות. הוא לא סומך על כשרות המוצרים המיוצרים במקומות הנידחים אליהם הוא מגיע. בנוסף לדברי המאכל שמכינה לו רעייתו למשך ימות השבוע, היא מכינה גם ערכה לשבת קודש, הכוללת שתי נרות, חבילת מצות ללחם משנה, קופסת שימורי דגים, ובקבוק המכיל משובח לקידוש ולהבדלה. את היין אם מקפידים להכניס בבקבוק פלסטיק ולא בבקבוק זכוכית, כדי למנוע את שבירתו בטלטולי הדרכים.

הסממן היחיד שזיהה את בית המלון שבבאקו עם שאר בתי המלון שבעולם, היה המזגן הרועש שמשתדל מידי פעם לפלוט משב רוח צונן. על מקרר, פקס או מכשיר לשתיה קרה, איש לא חשב. מתורגל ומיומן שלף הרב פ. את תכולת מזוודתו והניחה על השולחן, אך כאשר שלף את בקבוק היין מאמתחתו, הופתע לראות בידי בקבוק העשוי מזכוכית שבירה ועדינה, כשבתוכו היין לקידוש ולהבדלה. בזהירות רבה הוא העמיד את היין בסמוך למזגן. החום באזרבייג'אן טיפס והגיע לארבעים ושלש מעלות והאפשרות היחידה שנותרה בפניו לצנן את היין, היתה להניחו בפתח המזגן.

כשעתיים לפני רדת שבת המלכה על אזרבייג'אן, ניגש הרב

איסור. בתגובה היא אמרה כי ברשותה תיק וארנק שאותם היא מטלטלת ממילא, ופיסת הנייר הזו לא תוסיף ולא תגרע, אך אני לא הסכמתי לגרום לה תוספת איסור תורה, וחזרתי ואמרתי כי ממעשה של איסור לא ייצא לעולם דבר טוב".

כאמור, בתקופה בה התרחש המעשה היתה אזרבייג'אן שרויה במלחמה עזה עם ארמניה, ובכל ערב, החל מהשעה שבע שרר עוצר מוחלט שורר בכל העיר, אין יוצא ואין בא. לעצמו, הצליח הרב פ' לארגן כרטיס מעבר מיוחד שניתן לתיירים ואיתו אפשר היה לצאת לרחובות העיר גם בשעות העוצר. הרב פ. ממשיך ומספר כי מאחר ובמוצאי שבת הוא היה אמור לצאת את המדינה, הוא סיכם עם הנערה שיניח את כרטיס הביקור שלו במוצאי שבת תחת אבן בפתח המלון, והיא תגיע ביום ראשון בבוקר ותקח אתו. חלפו עברו להם ששה חודשים ובביתו של הרב פ. צלצל הטלפון. "שלום, אני שוב בישראל, מדברת נ..." היתה זו אותה נערה שעמדה להינשא למוסלמי. מסתבר, שיהודי נשאר יהודי. גם נערה זו שמעולם לא נתוודעה למקורות היהדות ושמץ לחלוחית לא קרב אליה מעולם, די היה לה בשיחה בת ארבע שעות כדי לשנות את מהלך חייה מן הקצה אל הקצה. שבוע ימים היא התחבטה ונפשה לא ידעה מנוח, ובסוף אותו שבוע נטשה את אזרבייג'אן ואת משפחת המוסלמי לו עמדה להינשא, וחזרה לארץ הקודש!

היא חזרה כדי להישאר. היא חזרה כדי לשוב לכור מחצבתה. היא חזרה כדי להיות בת נאמנת לעם ישראל, לאותו עם שעמד בשעתו על הר סיני וקרא "נעשה ונשמע". היא חזרה! עם הזמן המשיכה הנערה להתחזק בדרך ישראל סבא, וכעבור שלוש שנים שוב זכה הרב פ. לברך בהתרגשות ברכת "בורא פרי הגפן" על כוס יין (משובח יותר מאשר במלון...), הפעם תחת חופתה של אותה נערה שנישאה כדת משה וישראל לבחור ישיבה יקר השוקד על תלמודו.

(גיליון 'קבלת שבת')

לרצונם, ולתדהמתי יצאה מתוך הקבוצה הנערה ואמרה לי: 'אני יהודיה מישראל'. כששאלתי למעשיה כאן, ענתה: 'לפני שנתיים עליתי עם הורי ממדינה זו לישראל, והחלטתי לחזור לכאן כדי להינשא עם אחד משכני המוסלמים, והצביעה על הבית בו היא מתגוררת, במרחק לא רב.

"נחרדתי", מספר הרב פ', "לשמוע שלפני יהודיה העומדת להתבולל ר"ל, והחלטתי להסתכן ולומר לה את שם המלון בו אני שווה וביקשתי ממנה להגיע לשם בשבת אחר הצהריים לשיחה. מיהרתי להסתלק מן המקום. בהגיעי אל המלון, סחטתי את הענבים לתוך קערה נקיה וכעבור מחצית השעה היתה בידי כמות מיץ ענבים המספיקה לשתי כוסות קידוש ולהבדלה".

בליל שבת אחז הרב פ. בידו את כוס הקידוש, ובירך בחדווה ובהתרגשות "כי בנו בחרת ואותנו קידשת מכל העמים", ואכל בשמחה את לחמו. שבת בצהריים. על דלת החדר התדפק שומר המלון, כשבפיו הודעה: "ממתינים לך למטה".

"בברית המועצות", הוא מסביר, "נותרו בתקופה ההיא נהלים רבים מתקופת השלטון הקומוניסטי, אחד מהם קובע שאורחים מחוץ למלון אינם רשאים להיכנס אליו. ירדתי אל הכניסה, ולהפתעתי ושמחתי ראיתי את אותה בת ישראל תועה. הרגשתי שלפני מצוות הצלת נפשות, ובליבי נשאתי תפילה להקב"ה שיתן בפי את המילים הנכונות להשיב בת ישראל אל חיק עמה.

"התחלתי מא' ב' של העם היהודי, מאברהם אבינו והנסיונות הרבים בהם עמד, ועד מעמד הר סיני וקבלת התורה על ידי משה רבינו. לאחר מכן עברתי להרצות בפניה על השכר והעונש המצפים לכל יהודי בבוא יומו, כאשר יצטרך ליתן דין וחשבון על מעשיו.

"השיחה הסתיימה כעבור ארבע שעות, והנערה ביקשה את כרטיס הביקור שלי כדי שתוכל ליצור איתי קשר בבוא היום. הסברתי לה כי אחת המלאכות האסורות בשבת היא טלטול מרשות לרשות, ואי אפשר שתצא פעולה חיובית על ידי פעולת

הסיפור היומי

האשה מברוקלין שהצליחה לבטל את נאומו השבועי של נשיא ארה"ב

Yonatan Sindel/Flash90

המכתב הפשוט שחולל מהפכה: 'לכבוד מר הארי טרומן, הנשיא הנכבד, הבית הלבן, וושינגטון'

בהיסטוריה האנושית - בפצצה גרעינית, אותה הטיל על יפן ובכך סיים את מלחמת העולם השנייה.

אין ספק, כי מהלכיו וביצועיו של הנשיא, באותה תקופה הרת גורל, עניינו מאוד את אזרחי ארה"ב באשר הם. כולם

הנשיא ה-33 של ארצות הברית, הארי טרומן, ייזכר בדפי ההיסטוריה כנשיא בתקופה רבת תהפוכות, שחולל שינויים רבים במדיניות הביטחון, החוץ והפנים, שינויים שהשפיעו על העולם כולו. הוא זה שקיבל את ההחלטה להשתמש - פעם אחת ויחידה

התעניינו לדעת מה תוכניותיו ומה הנשיא חושב, אומר או מבצע, ולכן הוחלט כי הנשיא ישא נאום שבועי לאומה, שישודר בכלי התקשורת, נאום בו יפרט על חדשות השבוע החולף ויפרוש את משנתו לקראת השבוע הקרוב.

מומחים ואנשי מקצוע נקראו אל הדגל, חיטבו מהו היום הרצוי ומה השעה הרצויה, והגיעו למסקנה כי הזמן השבועי הנכון ביותר לנאומו של הנשיא - הוא יום ששי בערב, בשעה 8 בדיוק. זה כבר זמן של סוף השבוע, אנשים נמצאים בבית רגועים, זה הזמן בו נאום יזכה לשיעור ההאזנה הגבוה ביותר - זה הזמן המתאים!

כמעט כל האזרחים קיבלו את הבשורה בשמחה, רק מיעוט קטן, יהודים שומרי מצוות, שמעו את ההודעה בכאב עצור. לא, לא בגלל שתימנע מהם הזכות לשמוע את הנשיא, הם מוכנים לוותר עליה בחפץ לב למען שמירת השבת. אלא בגלל שיש יהודים כה רבים שמתקשים לשמור שבת כהלכתה, ועתה - הנסיון שלהם יגדל, ומי יודע אם יצליחו לעמוד בו. לא זו בלבד, הרי בכלי התקשורת ובצוותות הנשיא עובדים לא מעט יהודים, ועתה לא תהיה להם ברירה אלא לחלל את השבת!

כל יהודי נאנח לשמע הבשורה, אולם יהודיה אחת, הגב' ברל ע"ה, לא מצאה לעצמה מנוח. רבנו של עולם, הרי זה חילול שבת המונוי! כמה יהודים שרוצים לשמור שבת - ייכשלו, כמה עובדים שהיו שמחים להיות בבית ולעשות קידוש עם המשפחה - יאלצו לעבוד סביב נאום הנשיא! הרי זה קורע לב!

נטלה הגב' ברל עט ודף, ופשוט כתבה מכתב לנשיא:

'לכבוד מר הארי טרומן, הנשיא הנכבד, הבית הלבן, וושינגטון. ראשית, אציין את תודתי לך על הנהגתך הנפלאה את מדינתנו, שאני נאמנת לה וחפצה בהצלחתה בכל מאודי. שמחתי לשמוע כי אתה מתעתד לשאת נאום שבועי, ובהחלט הייתי רוצה להקשיב לדבריך, לחוש חלק מהאומה...

אולם, בהיות ואני - ועוד אלפים כמוני - יהודים שומרי שבת, מועד הנאום לא מאפשר לנו זאת. איננו יכולים להפעיל אף מכשיר חשמלי בשבת קודש, ולכן לא נוכל להאזין לנאומו השבועי החשוב כל כך. לפיכך, מבקשת אני ממך שהנאום יתקיים במועד אחר, בתודה מראש! - כתבה, חתמה, ושלחה את המכתב בדואר לבית הלבן, לא פחות ולא יותר...

תיבת הדואר בבית הלבן, מקבלת מדי יום אלפי מכתבים. ישנם מזכירים שכל תפקידם הוא לפתוח את המעטפות השונות, לעבור על המכתבים, וב-95% מהם - לשלח אותם לפח האשפה הקרוב, בלי צורך בהתייחסות. אזרחים משועממים, ליצנים מצויים, אנשים מכל העולם שולחים מכתבים לנשיא ארה"ב, די

פשוט להניח שאת רובם המוחלט הנשיא אינו קורא...

הסיכויים כי מכתבה של הגב' ברל יזכה לגורל אחר - היו אפסיים ממש. אם היינו שואלים כל בר דעת, היה אומר שהמזכיר אפילו לא יטרח לקרוא את המכתב במלואו, כבר בשורה השניה ישליכנו לפח האשפה הצמוד אליו. נו, עוד אזרח שמתלונן על משהו שלא נוח לו, יש אלפים כמוהו, כל יום ויום!

ובכל זאת, הגב' ברל שלחה את המכתב. צעד אחד קטן, משהו שבכוחה לעשות. אין לה קשרים, היא לא ראתה מעולם את הבית הלבן, היא אפילו לא מכירה מישהו שפגש פעם את הנשיא... יותר מזה, הרי מועד הנאום נבחר בקפידה בידי צוות מומחים, היעלה על הדעת כי אשה אחת תשנה את ההחלטה המקצועית? ובכל זאת, הגב' ברל שלחה את המכתב, כי זה מה שהיא יכולה לעשות, זה הצעד הקטן שלה - למען קדושת השבת, לבל תחולל בראש חוצות!

חלף שבוע ימים, ולמרבה ההלם וההפתעה, בתיבת הדואר שלה נחתה מעטפה חתומה בחותמו של הבית הלבן. בתוכה, מכתב קצר וענייני, המאשר כי הנשיא קרא את המכתב והוא מתייחס לפנייתה בכבוד ראש. לא עברו אלא שלושה שבועות, ובנאומו השבועי הצהיר הנשיא כי מעתה ואילך הנאום ישודר ביום אחר, לא ביום ששי בערב!

לא יאומן כי יסופר! - אין לדעת מדוע מכתבה זכה להתייחסות, למה מישהו קרא אותו, איך הגיע לנשיא, כיצד השפיע על החלטתו, ולמה דחה הנשיא את המלצות המומחים לנאום בליל שבת דווקא - ובחר להיענות לבקשתה. אבל העובדות ברורות: אשה אחת, שנראתה פשוטה ושגרתית, במכתב פשוט וקצר, הצליחה לשנות את מועד נאומו של נשיא ארצות הברית, וזיכתה המוני יהודים להימנע מחילול שבת קבוע!

סיפור מופלא זה, אותו סיפר בנה של הגב' ותואר בגיליון 'מאורות הדף היומי', הוא אלומת אור בזהירות שמאירה את המשמעות של צעד אחד שיהודי עושה בכיוון הנכון. למרות שהצעד נראה חסר סיכוי להשפיע, אף שנראה ששאיפתו של היהודי לא תצא מן הכח אל הפועל, אולם הוא עושה צעד קטן אחד - והמהפכה מתחוללת לה, קורמת עור וגידים, מתבצעת הלכה למעשה!

אחים יקרים! לא משנה איזו מהפכה תבקשו לחולל, בחייכם האישיים, הציבוריים, הקהילתיים. הכל מתחיל בצעד אחד קטן, שגם אם הוא נראה חסר סיכוי, לא משמעותי, אולי זוטר - הוא מסוגל לחולל שינוי כביר, להפוך את העולם, להוביל ליעד הנשוא! הבה לא נפחד, לא נירא ולא ניחת, אנו עושים את שלנו, את הצעד הקטן שלנו, וה' יתברך יהיה בעזרנו!

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

נמנו וגמרו הרשעים לעשות פוגרום כפשוטו וכמשמעו באותו מוצאי-שבת-קודש פר' פקודי בביהמ"ד תולדות אהרן שבירושלים עיה"ק. הרשעים פרצו להיכל הקדוש הרסו ולא חמלו

גאב"ד חרדים הרה"צ ר' אשר אנשיל כ"ץ שליט"א בקנאות של אמת

שישובו בתשובה ואכן הצליחו בכך מעל ומעבר, ונתקיים בנו בהידור מאה"כ (תהילים קיט קלו) 'פלגי מים ירדו עיני, על [אותם ש] לא שמרו תורתך', אי נמי, מחמת אותם שלא שמרו תורתך... [בסוף תפילת ערבית עת 'ויהי נועם נשבת במוצאי שבת' פרצו הרשעים את דלתות ביהמ"ד בחזקה ובקול רעש גדול. הציבור הק' שאחו באמצע עניית 'אמן יהא שמיה רבה' הסתובב לעבר הפתח וענו וצעקו כולם לעומתם כאיש אחד בקול אחד לד' אחד 'יהא שמיה רבה מברך' בקול חוצב להבות אש... קול התפילה של אותם עשרות אנשי ירושלים הטהורים לבושי כתונת פסים נקיים מכל כלי משחית ומוקצה, גבר על תאוות הנקם של אותם נבערי דעת חבושי זיין ונושאי חיצים ורומחים. כולם כאחד הם וקציניהם ללא יוצא מן הכלל קיימו 'פליטה גדולה' ובמנוסה רבה סובבו אחור ולא נשאר מהם עד אחד, עד כלות התפילה, אז אזרו שוב אומץ אכזרי נכנסו שוב לביהמ"ד הפליאו את מכותיהם שאין בדומה להם עקרו מזוזות וביזו ספרים ר"ל כיד מסורת עקירת הדת הטובה עליהם ה"י ולא נותר בהיכל דבר אחד על מקומו. נורא ואיום.

על כל פנים שמע מינה, כח התפילה היא הקנאות המועילה. ה'יהא שמיה רבה מברך' הוא החרב וחוד החנית שראוי לעשות בהם נקמה בגויים תוכחות בלאומים. הוי אומר, שקנאות לשמה - היא גם תפילה.

ויהי רצון שבעגלא ובזמן קריב, יתגדל ויתקדש שמיה רבה, אמן.

(קטעים נבחרים מתוך מאמר שיתפרסם אי"ה בגליון לקראת שבת ביום ה')

מוצאי מנוחה אור לב' אדר ב' תשמ"א, זכה לתואר 'ליל הבדולח', ולא לריק. בתקופה שקודם לה ערכו כלל ישראל מצוות מחאות רבתיות בחוצות ירושלים על גזירות רדיפות הדת בעניינים שונים, וכנקמה או כהתראה נמנו וגמרו במשטרת הרשע לעשות פוגרום כפשוטו וכמשמעו באותו מוצאי-שבת-קודש פר' פקודי בביהמ"ד תולדות אהרן שבירושלים עיה"ק. הרשעים פרצו להיכל הקדוש הרסו ולא חמלו הכו וחבלו בזקנים עם נערים באכזריות מופלגת. אותם רשעים חיללו שבת בפרהסיה והגיעו בהמוניהם לרחובות השכונה כבר בעצם יום השבת ברכב ובפרשים כמיטב המסורת הידועה לשמצה בקמיהם. הציבור הק' שנחרד מביזוי כבוד השבת התקומם והחל למחות, אך כ"ק אזמור זצ"ל הורה בתוקף שלא להילחם בהם מטוב ועד רע, וצווה לקיים מצוות המחאה ע"י אמירת תהילים ותפילה. לאחמ"כ זקני הק' סגר את עצמו עם קהל מרעיו וחסידיו בביהמ"ד לסעודה שלישית ברוב עם והתחילו זמירות כשרוממות א-ל בוקע מפי גדולים וקטנים ועושה רעש במרומים, בצירוף תפילה ובכייה לנורא עלילה על אותם רשעים שיזכו לחזור בתשובה. זכורני כי נשפכו שם דמעות כמים וההתעוררות הייתה עצומה מה שאין הפה יכול לתאר. אחר ברכת המזון כשהחלו בתפילת מעריב החלו הם במסע האכזרי שלהם בזמן שכולנו מלוכדים בתוך ביהמ"ד אין יוצא נכנס ובא ומבחוץ כיתרו את ביהמ"ד - מאות אכזריים מושפלים ואש בעיניהם. בראשונה זרקו לפנים ביהמ"ד דרך החלונות רימוני גז מדמיע [במטרה לכאורה, להגביר בכייתנו עליהם בתפילה

על דא ועל הא

חצי שנה הם מתכוננים ליום הגדול הזה, הם היו מאושרים כשהתירו לערוך חתונות של 250 איש. ואז בשיחת טלפון אחת הכל התנפץ. את הדקות הללו הם לא ישכחו לעולם...

עם קצת מחשבה והקפדה על ההוראות, נוכל למנוע את המקרה הבא

האחרונים התודעתי מכלי ראשון ומקרבה ראשונה, אירוע שגרם ועדיין גורם עוגמת ומפח נפש לאנשים כה רבים, ויתכן שאולי ניתן

מה כבר לא נכתב על חובת ה'ונשמרתם', על החובה להקפיד על ההנחיות, על השתדלות. לסיפור דלהלן שהתרחש ממש בימים

על ההנחיות, וגרם להדבקה של כמה מחבריו. עתה הוא לא ידע את נפשו ולא מצא מה לומר ואיך להתנצל. כעבור יומיים גם הוא התקשר למשפחת הכלה כדי לנסות ולהסביר, לבקש אולי סליחה, אך הוא לא היה מסוגל לעמוד בבכי שנשמע מהקו השני, וניתק. כיהודים מאמינים בני מאמינים יודעים אנו שהכל בהשגחה פרטית ו"אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזים עליו מלמעלה". לכל דבר יש את הרגע ואת הזמן הקבוע לו מששת ימי בראשית. אך ללא ספק, איש מעמנו אינו רוצה להיות בכלל 'מגלגלין חובה על ידי חייב', ולקחת על מצפוננו נהרות של דמעות, צער ועגמת נפש, שיכולים היו להימנע אילו היה מקפיד על הדבר המינימלי הזה.

זהו סיפור אמיתי, שהתרחש בימים האחרונים. מאחר ואנו מתקרבים לימי בין המצרים (אם ח"ו לא נזכה עד אז לגאולה) הרי שהחתונה ככל הנראה תאלץ להידחות עד אחרי ט' באב. בינתיים אנו שומעים על עוד ועוד מקרים דומים שהיה אפשר למנוע עם קצת מחשבה והקפדה על ההוראות.

אז בואו נמנע יחד את המקרה הבא, חלילה.

(א' למל, המבשר)

היה למנוע אותו עם קצת יותר תשומת לב, באמצעות דבר כל-כך פשוט, להקפיד על מסכה.

משפחה חרדית ממרכז הארץ התכוננה בהתרגשות לקראת נשואי בתם הבוגרת לאחר תקופת המתנה לא-קטנה. כמה תפילות, כמה בקשות, כמה דמעות. וב"ה הנה הגיע הרגע הגדול. ההכנות הגיעו לשיא. כולם סופרים את הדקות ואת הרגעים. בעוד כארבעה ימים יובילו את בתם הראשונה תחת החופה. חצי שנה הם מתכוננים ליום הגדול הזה, הם היו מאושרים כשהתירו לערוך חתונות של 250 איש.

ואז בשיחת טלפון אחד הכל התנפץ. את הדקות הללו הם לא ישכחו לעולם. המחותן התקשר, הוא בקושי יכול היה לדבר. בקול סדוק הודיע כי הוא נדבק בנגיף. בני משפחה נוספים סובלים מתסמינים, החתן שכבר חזר הביתה מהישיבה לקראת החתונה, גם הוא חייב בבידוד, מה שאומר ש... הוא לא היה מסוגל להמשיך, וניתק.

את מה שהיה שם בבית, נחסוך מהקוראים, נותיר זאת לדמיונו של כל אחד. מה שלא נחסוך הוא את מה שהתברר אחר כך. היה זה אחד מחבריו לעבודה של המחותן, שכמו אחרים לא שמר

יהלומים מגדולי ישראל

אמר מרן הגר"ח שליט"א ליהודי: "אינני מבין! את כל הצרות כתבת, ואת הצרה העיקרית שכחת! אם אתה לא יודע ש"ס - זו הצרה הגדולה! אם זו תהיה הצרה שלך, כל שאר הצרות שכתבת יחלשו"

ושיאמרו לכם, לא יכולה לעזור לגמרי. זה אחד מהדברים שרואים בחוש איך שאלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו. מה שכן, כל אחד ללא יוצא מן הכלל, אם הוא רק רוצה באמת ומשתדל ומתפלל על זה, משמים עוזרים לו...

שאלה אחת, שלוש תשובות

לגבי השאלה השניה, "איך מגיעים למתיקות התורה", מרן רה"י ענה: "אין כזה דבר לפסוח על 'כל ההתחלות קשות!' אין דרך אחרת, אי אפשר להצליח אם לא עוברים את ההתחלות הקשות, זה דבר שהוכח במציאות, אלא שאחרי הקושי יש את ההבטחה 'מכאן ואילך יערב לכם'. וזה כבר נותן לנו תחושה של הקלה מההתחלה, עצם זה שיודעים שבסוף מקבלים מתיקות ומכאן ואילך יערב לכם, אבל אי אפשר לברוח מזה"...

מרן שר התורה שליט"א אמר להם: "הדרך להגיע למתיקות התורה זה רק אם יש יראת שמים, וכדי להגיע ליר"ש צריך ללמוד מוסר".

וכשבאו למרן פוסה"ד זצ"ל, א"ל הגר"נ: "זה שהתורה מתוקה זה סגולה של תורה, וכבר כתב מרן החזו"א שכל סגולותיה נאמרו

שח הגה"צ רבי חזקיהו יוסף מיישקובסקי שליט"א: לפני כמה שנים היתה קבוצה של בחורים מ'אור אלחנן' לצעירים שקיבלו על עצמם עול תורה - לסיים את מסכת קידושין, ובתמורה לקחו אותם לכמה מגדולי ישראל בב"ב להתברך ולשאל אותם עצות. הם עלו למרן ראש הישיבה הגרא"ל זיע"א, למרן פוסק הדור הגר"נ קרליץ זצ"ל, וליבלחט"א מרן שר התורה שליט"א. הם באו לשלשתם עם שתי שאלות: האחת - איך מגיעים למתיקות התורה; והשאלה השניה - הרי אנחנו בחורים צעירים, ומכיון שאנו נוסעים באוטובוסים והולכים בדרכים והמכשלה גדולה, מה נעשה כדי לקיים ולא תתורו ולשמור את העינים כראוי? השאלה השניה קשורה יותר לפרשיות שלח וקרח, והשאלה הראשונה שייכת לפרשת חקת...

על השאלה השניה ענה להם מרן רה"י עצה פשוטה: להוריד את העינים ולחשוב בלימוד... והיא על דרך דברי הרמב"ם (סוף הלכות איסורי ביאה) שאין מחשבת העריות שורה אלא בלב פנוי מהחכמה. מרן שר התורה כדרכו הביא פסוק שצריך לעצום את העינים. "עוצם עיניו מראות ברע". לא מספיק להוריד את העינים, צריך לעצום אותם כדי להינצל... ומרן פוסה"ד ענה: "כל עצה שיש

מהבחורים הטובים בישיבה, והוא ניגש לר' אל'ה ושאל אותו על איזו בעיה שיש לו בזמן האחרון וביקש עצה. א"ל הדוד: "תראה, זו אכן בעיה ואני לא יודע לה פתרון, אבל תרשה לי לנחש שבזמן האחרון אתה לא לומד מספיק..." א"ל הבחור: "נכון, מאיפה הראש ישיבה יודע?"... - ובישיבה עצמה אף א' לא הרגיש זאת. א"ל ר' אל'ה: "בעיות מסוג זה בדרך כלל באות לאלו שלא לומדים. תלמד ותראה שזה יעלם מאלי. וזה כבר מפורש בחז"ל, כל המתרפה מן התורה יסורים מכוערים באים עליו"...

"מהבחור הזה כבר לא ייצא אברמסקי"

בתוך 'עמל התורה' ישנם חלקים רבים, אחד מהחלקים זה הענין של חזרה על הלימוד, לחזור עוד פעם ועוד פעם. אף שאין זה קל, כך גדלים. היה פעם בחור שהגיע לבית הגאון ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל, שאל אותו ר' יחזקאל: "כמה פעמים אתה חוזר על מה שאתה לומד?" ענה הבחור: פעם אחת. קרא ר' יחזקאל לאשתו - "רייזל, את שומעת? מהבחור הזה כבר לא ייצא אברמסקי"..." ככה לא לומדים. חייבים לחזור עד ידיעה ברורה שיהיו דברי תורה מחודדים בפיך.

(גיליון 'אורחות חיים')

על עמלה - אם רוצים לקבל מתיקות בתורה זה רק עם עמל התורה, ועמל זה אומר שלא לבטל את הזמן, לא לצאת מהלימוד לכל שטות, וכשיש עמל יש מתיקות".

"את הצרה העיקרית שכחת"

סיפר לי הרב ד"ר הרט, שפ"א נכנס אדם למרן שר התורה והגיש לו מכתב מלא בצרות שעוברות עליו. וכשסיים הגר"ח לקרוא שאל אותו: "ש"ס אתה כבר יודע?" - הלה לא הבין. עם כל הצרות האלו, איפה עוד יש לו מקום ללמוד ולדעת את הש"ס?..." א"ל הגר"ח: "אני לא מבין, את כל הצרות אתה כותב ואת הצרה העיקרית שכחת? אם אתה לא יודע ש"ס - זה הצרה הגדולה. אם זה יהיה הצרות שלך, כל הצרות שכתבת יחלשו (וכמו שכ' בחובה"ל: דאגתי ממך הרחיקה ממני דאגותי, אנחתי ממך הרחיקה ממני אנחותי) - ואז גם יסתדרו הרבה דברים, וכמו שאחז"ל כל המקבל עליו עול תורה מעבירים ממנו עול של שאר דברים".

כשלמדתי בישיבת חברון הסבתא ע"ה היתה גרה ממש בסמיכות לישיבה, ומדי פעם דודי הראש ישיבה של כפר חסידים היה מגיע לבקר את אמא שלו. היתה פעם שהגעתי יחד עם בחור

יומא דהילולא

**כששמע רבנו זי"ע את שם הרופא, עצר ואמר
בנחרצות. "בשום אופן לא! שלא יערכו את הניתוח
אצל הרופא הזה". היהודי בא במבוכה גדולה. התור
כבר נקבע, הכל כבר סוכם, מה עליו לעשות עכשיו?!**

ליומא דהילולא של הרה"ק רבי דוד משה מקרעטשניף זצ"ל

כאשר יצא אותו קרוב מפתח ביתו של רבינו, היה נבוך מאוד מה עליו לעשות. מצד אחד הניתוח כבר עתיד להתקיים בימים הקרובים, אצל פרופסור בעל שם וידוע כמומחה בתחומו, ומה גם שלקבוע עתה תור חדש לפרופסור אחר יקח שבועות ואולי אף חדשים רבים, כאשר אמו החולנית נתונה בינתיים בסכנה. אולם מאידך גיסא כיצד ניתן לבטל את דברי רבינו שפסק מפורשות שלא לערוך את הניתוח אצל פרופסור זה.

לבסוף הרהר בדעתו, שמכיון שהוא לא בא אל רבינו להתיעץ, אלא לבקש את ברכתו, יבצעו את הניתוח כמתוכנן ומן השמים ירחמו שהכל יעבור בשלום.

הגיע ובא יום הניתוח. באותו יום עמדו בתור לניתוח אצל אותו פרופסור כמה וכמה חולים, כשהראשונה ברשימה הייתה אותה אשה. הניתוח אמור היה להתחיל בשעה שמונה בבוקר, וכדרך הנהלים, היתה החולה מאושפזת במחלקה כבר מיום קודם, כשכל הבדיקות מוכיחות כי היא כשירה לעמוד לניתוח.

המעשה אירע בעת ביקורו של רבינו זי"ע בארה"ב בשנת תשכ"ח, לרגל נישואי בנו כ"ק אדמו"ר זצ"ל מקרית גת. המונים צבאו על דלתות בית האכסניה שלו לחזות בזיו פניו ולהתברך מפי קדשו. בין הבאים היה שאר בשרו מנכדי רביה"ק רבי מאיר מקרעטשניף זי"ע, שבא להזכיר לישועה ולברכה את אמו אשר לקתה בליבה והיתה צריכה לעבור ניתוח לב בימים הקרובים. הוא לא בא להתיעץ אם לעשות את הניתוח אם לא, אלא לקבל ברכה שיעבור הניתוח בשלום. וכידוע באותם הימים ניתוח כזה היה כרוך בסיכון רב.

כשהגיע תורו ונכנס להתברך, התעניין רבינו זי"ע בשלום קרובתו, ובירר את כל פרטי הניתוח. והקרוב הזכיר את שם בית החולים ואת שם הפרופסור שאמור לבצע את הניתוח. רבינו זי"ע הקשיב קשב רב כדרכו בקודש, ולשמע שם הרופא עצר בעדו ואמר בנחרצות. "בשום אופן לא! שלא יערכו את הניתוח אצל רופא זה". וסיים בברכה שיעבור הכל בשלום ובהצלחה.

בשבץ מוחי.

הבלבול היה גדול, כוחות ההצלה ניסו לייצב את מצבו של הפרופסור, ללא הועיל, תוך כדי שהחולה הגוי ששכב על מיטת הניתוחים נשכח כליל. כשחזר הצוות הרפואי להמשיך את הניתוח ללא אותו פרופסור, התברר כי אין את מי לנתח. אותו חולה נפח את נשמתו על מיטת הניתוחים. שני גויים נפחו את נשמתם כאחד, ולקרובת רבינו היתה נפשה לשלל.

(סיפורי צדיקים)

אך עם שחר כשעשו לה שוב בדיקות אחרונות, נמצא כי חום גופה גבוה מאוד ובמצב שכזה לא ניתן לעשות את הניתוח בשום פנים ואופן. לאחר התייעצות בין הרופאים הוחלט כי יתנו לה תרופה להורדת החום ובינתיים יכנס לניתוח החולה הבא בתור. החולה הבא בתור הוכנס לחדר הניתוח, והניתוח החל, כשהכל הולך כשורה ועל מי מנוחות, עד שלפתע נשמעו צעקות מחדר הניתוח. הרופאים המסייעים פרצו מן החדר בזעקות הצלה, כאשר הפרופסור המנתח התמוטט פתאום מול עיניהם ולקה

טורים ודעות

"הורי פחדו שאצא לטיולים. במקום להתבכיי הייתי יושב וקורא מהבוקר עד הערב"

חיים ולדר מספר על עצמו וקורא להתבונן לתוך עצמו

זהו, מיציתי. החתונה הזו הייתה ממש חתונה מקסימה ושמחה והלוואי שכך ייראו כל השמחות הבאות שלי". אני משער שיש כאלה שלא יסכימו עם האב הזה אך המצב יגרום לכך שלא תהיה ברירה. ברעיון העולם הולך לקראת צמצום. בהכנסות וממילא בהוצאות.

3. קחו למשל את "החופש הגדול".

לילדי הת"תים והישיבות ממילא לא היה חופש גדול, אך בניגוד לחופשות שאנחנו מכירים, אנו נצטרך להתרגל לבלות את החופשות בבית.

ישנן שתי דרכים להתמודד עם זה.

האחת: להתבכיי על מר גורלנו.

השנייה: להשלים עם מה שיש ואפילו למצוא את הטוב בזה. הדרך הראשונה היא טעות גדולה. כי גם להתבכיי כדי להשיג משהו לא מומלץ (למרות שיש כאלה שעושים את זה), כל מה שתשיג לא שווה את התואר "בכייך" ולא את התחושה.

אבל להתבכיי כשאתה יודע שלא תשיג כלום מכך, זו כבר טעות כפולה ומכופלת.

מצד שני, אם נצליח "לחשב מסלול מחדש" נגלה עולם שלם של עיסוק ועניין שהוא לא פחות ואפילו יותר מאשר חופשה רגילה.

4. אספר משהו על עצמי. בהיותי נער, ההורים שלי לא אפשרו לי לצאת לטיולים. הם פחדו. יצא שכל החברים שלי היו מטיילים בכל מיני מדבריות ואני ישבתי בבית. במקום להתבכיי הייתי יושב וקורא מהבוקר עד הערב. גיליתי

1. כמו שזה נראה, הקורונה עדיין כאן ולא נראה שהיא מתכוונת ללכת בקרוב.

אם חשבנו או קיוונו שיצאנו ממנה, מתברר שהתקווה הזו לא התקיימה. גל שני בעיצומו ואם נשפוט על פי נתוני השפעת הספרדית מתחילת המאה הקודמת ייתכן שהגלים הללו הם רק קדימון למה שמצפה לעולם באמת.

זה לא שאני מנסה להפחיד, אני רק מנסה להכין. צריך להתכונן לגרוע ולקוות לטוב.

יש השלכות למצב שכזה. את חלקן אנו רואים כבר היום. למיליוני אנשים פשוט אין מה לעשות.

המקצוע היוקרתי ששמו "תעופה" פשוט נמחק לגמרי. תעופה זה אומר מטייסים עד עובדי ניקיון בנמל התעופה וכל השרשרת משם לכאן.

כשאנשים לא נוסעים גם לא צורכים מזוודות ותיקים וגם קונים פחות בגדים. למען האמת, גם אלה שאינם טסים קונים פחות בגדים כי יש פחות בשביל מה. השבוע הודיעו מאיגוד התעופה כי אם לא יהיה שינוי הם יאלצו לפשוט יד. פשוטו כמשמעו.

אמנם, המדינה האריכה את דמי האבטלה בעוד חודש, אך מה יהיה לאחר מכן?

2. אם נרצה או לא נרצה, העולם הולך לשינוי יסודי ועלינו להיערך אליו גם מהבחינה הטכנית וגם מהבחינה הנפשית.

מבלי ששמנו לב כבר עשינו שינוי יסודי בנושא שמחות. פגשתי השבוע אב שחיתן את בתו לא מכבר. הוא אמר לי: "בילד הראשון עשיתי חתונה גדולה. גיליתי שיש לי הרבה חברים."

בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא... וביקור חולים" וחז"ל הוסיפו וגילו לנו ש"כל שאינו מבקר את החולה הרי זה כאילו שופך דמים".

מחלות רבות מאד קיימות לצערנו, אך אפילו בחמורה שבהן, הסרטן, רחמנא ליצלן, אין מניעה מלבקר חולים אלו, ואדרבה מצווים אנו לבקר חולים אלו בכדי לעודדם ולחזקם, ואילו עתה גוזר הקב"ה על כולנו לא לבקר את החולים במחלת הקורונה, הפרדה מוחלטת בין איש לרעהו, בין איש להוריו, לילדיו. הלא דבר הוא???

7. וממשיך רבי אברהם קבלקין שליט"א: שמחת תורה נקראת בתורתנו "שמיני עצרת" - אומר הקב"ה היעצרו עמי עוד יום אחד - השמחה גדולה עד מאד, אך לא רק זאת הוא אומר לנו, אלא גם "קשה עליי פרידתכם".

איזו פרידה? האם לולי שמחת התורה לא היינו למחרת מניחים תפילין ושאר מצוות? וכי אדם מישראל נפרד מהקב"ה ח"ו?

ועוד דבר, הרי לא נאמר קשה עליי "פרידתנו", אלא קשה עליי "פרידתכם", הפרידה "שבניכם", בין איש לרעהו. רואים מכאן שהקב"ה כביכול מבכה לא על הפרידה שבין בני"ל לקב"ה אלא על הפרידה והריחוק שבין אדם לחברו בימי השגרה.

כאשר רואים אנו תקופה שבה יש קלקול בכל ההתנהלות שבין אדם לחברו, בחוסר התייחסות ואכפתיות, אומר לנו הקב"ה: היות וקיים פירוד נורא ביניכם, "אני כביכול אוסיף על כך עוד כהנה וכהנה", ליצור פירוד וניתוק לא רק בין איש לרעהו, אלא גם בין איש ישראל להוריו, לרבותיו, לבניו, לבנותיו ולכל בני משפחתו. התיקון לכל זה הוא אחד, לתקן מיד את כל הקלקולים ש"בין אדם לחברו", לעורר ולחדש את כל הקשרים שהיו בינינו עם ידידים לפני עשר, עשרים שנה ויותר ואשר העלו עובש ואף חלודה.

הבה נגלה אכפתיות אחד מהשני, נשאל לשלומנו ולשלום בני ביתנו, ואיך אנו יכולים להיות לו לעזר בכל מיני קשיים, הן ברוחניות והן בגשמיות. וע"י השתדלות זו נסיר מעלינו חרון אפו של הבורא יתברך ונזכה במהרה לרפואות ולישועות ולגאולה השלמה, וה"קורונה" האיומה תיהפך לנו ולכל ישראל ל"קול רינה" וישועה. כה ייתן ד' במהרה בימינו, אמן!

8. אם מחוסר ברירה ואם מרצון, זה הזמן להביט לתוכנו פנימה, עד כי יעבור זעם.

שהטילים שלי בתוך הספרים, היו הרבה יותר מעניינים מכל המדבריות.

טיילתי דרך הספרים בכל ארצות העולם והכרתי דרך גיבורי הספרים אנשים מכל הסוגים ומכל הגילאים וזה ריתק אותי הרבה יותר מכל טיול.

אני מאמין שהקריאה המרובה הזו הביאה אותי בסופו של דבר להיות סופר, ושימו לב שגם הכתיבה שלי כמעט אינה עוסקת בעולם החיצוני אלא בעולמו של האדם פנימה. מסתבר ששם זה המקום הכי מעניין את בני האדם. הרגשות שלהם, המחשבות שלהם, הלבטים וההתמודדויות.

אולי הקורונה תסייע לנו להפסיק להתפזר. אלא להתכנס. להפסיק להביט החוצה ולגלות את העולם הגדול שנמצא בביתנו פנימה, במשפחתנו פנימה ובנפשנו פנימה.

5. לא מזמן, בפרוייקט סיפורים לחג הפסח, בעריכת הגב' זלושינסקי, התבקשו הסופרים והסופרות לצלם את הנוף הנשקף מחדר העבודה שלהם.

לי הייתה בעיה. מחלון חדר הכתיבה שלי לא נשקף שום נוף מהסיבה הפשוטה שאין שם שום חלון.

ואז נזכרתי שבחדר הכתיבה שלי יש ארונות גדושים בקלסרים של ילדים שמספרים על חייהם ורגשותיהם. זה אומר שיש לי בחדר העבודה הרבה יותר מחלון אחד. יש למעלה מעשרים וחמישה אלף חלונות שנפתחים אל חייהם של ילדים ונערים ואנשים. אלה מיייתרים את החלון שלכל היותר יכול להראות נוף קבוע שמשתנה רק ללילה, יום, קיץ וחורף.

את התובנה הזו אני רוצה להעביר להתמודדות עם הקורונה. מי שמבין את עוצמתו של היקום שברא הקב"ה, מבין שכדור הארץ הוא גרגיר חול קטן לעומת הגלקסיות הבלתי נתפסות והאינסופיות של העולם. ולנו זה נראה בכל זאת מעניין ההתרחשויות בגרגיר החול הזה. כל מה שאנחנו צריכים זה לצמצם את זה עוד טיפה לבית שלנו, למשפחה שלנו ולתוך עצמנו.

6. ולסיום, דברים נפלאים שכתב הרב הגאון רבי אברהם קבלקין שליט"א, ראש מכון "מורשה להנחיל" ועורך "חושן משפט ו"אבן העזר" בשו"ע מהדורת פרידמן.

מה מצפה מאתנו הקב"ה בשעה קשה זו? כולנו הוכנסנו להסגר מלא, אין יוצא ואין בא. אך חמור מכך, נאמר "אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל
שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

"אינני יודע כיצד לא נשרף הנייר תחת האותיות הקדושות של חיבור ה'אור החיים' הקדוש"

5 דברים שאולי לא ידעת על קדושת ספר 'אור החיים' ועל הסגולות שבלימודו

1. סגולה לטהרת הנשמה כמו לימוד הזהר הקדוש

הרה"ק רבי דוד משה מטשורטקוב זי"ע סיפר שאביו האדמו"ר הק' מרוז'ין אמר, שכמו שבדורות הראשונים היה הזהר"ק מסוגל לטהרת הנשמה, כן בזמן הזה מסוגל לימוד האוה"ח הקדוש על התורה לטהר את הנשמה. וסיים: "ומעת ששמענו זאת נעשה אצלי כחיוב ללמוד בכל שבוע את האור החיים הקדוש על התורה" (דברי דוד). וכן כתב הרה"ק רבי אברהם מסלונים בעל 'יסוד העבודה': "הזהר"ק ואור החיים הם מאירים עיני ונשמת האדם" (באר אברהם דף שלה).

מהר"י גרינוולד מפאפא (בהסכמה לספר אור הבהיר) כתב, כי הלימוד בספר אור החיים הקדוש מסוגל ליראת שמים. האדמו"ר רבי יעקב יוסף מסקוירא המליץ למחנכים ומדריכים שמתעסקים עם הצריכים חיזוק, שיהגו עמהם בספר אור החיים הקדוש ובאורו יראו אור (בקדושה של מעלה).

הרה"ק רבי משה מקוברין אמר שה'אור החיים' שם כוחו בחיבורו 'אור החיים' ויוכל האדם להתפעל בלימוד ספרו הקדוש כמו שהיה שומע מפורש יוצא מפי קודשו זצ"ל (אמרות טהורות' עמוד ל"ז). וסיפר החסיד רבי משה גבאי מסקוירא בשם הרה"ק רבי מוטל מסלונים, שאמר שאינו יודע כיצד לא נשרף הנייר תחת אותיות הקדושות של חיבור ה'אור החיים' הקדוש, ובפרט בדבריו הקדושים בפרשת יתרו.

הגה"צ רבי חיים הלברשטאם זצוק"ל דומ"צ סאטמאר נכדו של ה'דברי חיים' מצאנו אמר, שמקובל בידו מצדיקי אמת שיש סגולה שלא למות בלא תשובה - ללמוד פירוש אור החיים הקדוש בפרשיות אחרי וקדושים (ספר קיימו וקבלו ח"ב דף מו).

2. חלומו של הגר"ח פלאג'י על הסגולה שבלימוד 'אור החיים'

רבנו האור החיים הק' בסוף ספרו כתב: "בפירושי תשים בינותיך, במראה מקום תן עינים ויאירו דברי באור החיים, ואז תושע מאלוקי השמים ברוב עושר ושנות חיים, ברכות יחולו על ראשך כאשר תאווה גם נפשך".

הגאון רבי חיים פלאג'י כתב בשם החיד"א ב'שם הגדולים', שראה בצרות פולין שנגלה בהקיץ רבינו מהר"מ אלשיך לחכם אחד להצילו מתוך ההפיכה, מחמת שהיה לומד תמיד דרשותיו. והוסיף על זה הגר"ח פלאג'י: "ומעין כיוצא בזה נגלה אלי בחלום על ספר אור החיים להרה"ק מוהר"ח בן עטר זי"ע" (כף החיים

סימן לא אוה נה).

מובא על הרה"ק רבי פנחס מקוריץ זי"ע שפעם אחת חלה בנו וקיבל על עצמו ללמוד כל יום דף אור החיים בחומשים הגדולים דפוס זאלקאו ('אמרי פנחס', תשמ"ח, עניני לימוד תורה אות נ"ח וע"ב).

ובספר אוצר יד החיים (דף שכ"ו בשם ספר עדן ציון) כתב שספר אור החיים הוא שמירה בבית, והלימוד בו סגולה לנשמה כמו זוה"ק, יען שהיה נשמת משיח בדורו כמו רשב"י בדורו.

3. המאמר המיוחד מספר 'אור החיים' שמסוגל לבנים

הרה"ק בעל אמרי יוסף מספינקא זי"ע"א הראה להגאון רבי דוד שפרבר זצ"ל בעל אפרקסתא דעניא מאמר אחד מספר אור החיים הקדוש, ואמר לו כי לימוד מאמר זה מסוגל לבנים, וכשיתמיד ללמוד מאמר זה בודאי יוושע בזש"ק. וכן עשה ולמד כל שבוע מאמר זה ונושע.

אחרי תקופה ארוכה שכח איזה מאמר הראה לו הרבי, ושאל את בעל ה'חקל יצחק' בנו של ה'אמרי יוסף' מה הוא המאמר שהוא סגולה לבנים, והשיב לו ה'חקל יצחק' שמעולם לא שמע שנתן אביו סגולה כזו, וכנראה שהיתה סגולה מיוחדת לו לאותה שעה ולאותו ענין.

כן סיפר הגה"צ ר' יעקב בן ציון רוטנר ז"ל אב"ד חליסה, ששמע כן מפי בעל העובדה. ובספר יד אוה"ח (דף נ"ג הערה מ') הוסיף, שהלימוד בספר אור החיים הק' מסוגל לזש"ק כיון שבעל אור החיים לא היו לו בנים וכל כוחו טמון בספרו אור החיים הקדוש.

4. סגולה לזכות להרגיש את קדושת השבת

הגאון רבי חיים פלאג'י היה לומד בערב שבת קודש קודם מנחה גדולה בספר 'אור החיים' על הסדר בחבורת תלמידי חכמים (צוואה מחיים' אות ס"ז).

הרה"ק ה'בית אהרן' מקאלין הורה לבנו חורגו הרה"ק רבי ירחמיאל משה מקאזניץ שבליל שישי אחר לימוד סדריו הקבועים ילמד אור החיים' על הפרשה. מני אז הונהג בחצר קרלין סטולין ללמוד בצוותא חדא בספר אור החיים' על הפרשה.

ומסופר כי בעת שעלה הרה"ק רבי אברהם אלימלך מקרלין זצ"ל הי"ד לבקר בארץ הקודש עודד את חסידיו ללמוד בכל ליל שישי בספר אור החיים' הקדוש, והוסיף ואמר שזהו סגולה לקבל

ויקרא הם מתקשים בלימוד פירוש זה, על כן הם חושבים ללמוד פירוש אחר במקום 'אור החיים'. השיב להם הרבי: כלום כאשר מתעכבים בלימוד הגמרא במקום מוקשה, מפסיקים בלימוד? האדמו"ר רבי יעקב יוסף מסקווירא ז"ע היה מסיים מדי שנה בשנה ביום שמחת תורה את ספר 'אור החיים' ומתחיל מחדש מבראשית, והיה מרקד עם הספר בידו כמו עם ספר תורה. פעם אף התבטא ואמר שבזמנים הקשים בימי מלחמת העולם השנייה היה מחזיק את עצמו עם הזוהר הקדוש והאור החיים' הקדוש. (מקורות: ירחון 'יתד המאיר' תמוז תשע"ג; ירחון 'קולמוס' 101)

נועם קדושת שבת. לימים כשחזר ועלה שנית לארץ הקודש שאל אותם אם אכן מרגישים הם את הערבות והמתיקות של קדושת השבת במידה יתירה, על ידי לימוד האור החיים' הקדוש כפי שעודד אותם מקודם.

5. סיום על ספר 'אור החיים' מדי שנה בשמחת תורה

פעם באו כמה מהחסידיים לרבם הרה"ק רבי אברהם יעקב מסדיגורה וסיפרו לו שהם לומדים בצותא מדי שבת בשבתו שיעור בחומש עם 'אור החיים', אולם כשהם מגיעים לחומש

יומא דהילולא

איזו אמונה מביאה לידי שלוה, ומהו המפתח להצלחה בחינוך?

כ"ק האדמו"ר מתולדות משה שליט"א עם דיבורי אמונה במשנתו של בעל ההילולא ה"אור החיים" הקדוש

מאמין ובטוח שעזרי מעם ה', שונה הדבר כשפוסח האדם על שתי הסעיפים, שאם כוונתו הוא על איזה אדם וכדומה שרוצה לבקשו, הרי תלוי ועומד ברצונו, ודואג על זה אם יהא נושא חן בעיניו או לא. ואז כשמעלה במחשבתו האפשרות הזו, שלא ימצא חן בעיניו, וממנו לא תבוא לו הישועה, ומיצר בינו לבין עצמו מה יהיה? למי ילך לבקש עזרה? הריהו בא לידי שברון לב, ואף גם אם לבסוף ירחם עליו ההוא שחפץ למצוא חן בעיניו, מי יאמר שיתן לו הכול כפי מה שהוא חפץ ורוצה ממנו, וכנהנה רבות.

בדרך זה מסביר המלבי"ם החילוק בין זעקה שכתוב ויזעקו אל ה', ובין זעקה שכתוב ויזעקו אל ה', שהזעקה גדולה יותר מן הזעקה, לפי שאינו רואה שום פתרון בדרך הטבע, ואז הזעקה גדולה היא עד מאוד, ומשכך גם מתקבלת תפילתו בבטחה, לאחר ששם עיניו רק לה' הטוב, ועל האדם להתבונן רבות לחשוב מחשבה זו, למה לנו להתייגע ליתן עצות בשבילו, האם אובד עצות הוא? הרי הרבה שלוחים למקום.

הביטו וראו מפעלות אלוקים, מי כמוכה באלים

ומי האיש החפץ חיים, יעמיק במחשבתו להתחזק באמונה גדולה שאין אדם נוגע במה שמוכן לחברו אפילו כמלוא נימה, ואין אדם יכול לשנות גזירות שמים בכי הוא זה, ובדרך זו יבטל מעצמו מדת הקנאה והשנאה, ויזכה לאור באור החיים להרבות רעים האהובים, כי ממילא הכול ממש נגזר על האדם מן השמים, ולא יהיה כל ימיו מכאובים, לאכול מלחם העצבים ולהרבות ריבות ומדנים, כי הכול הוא לפי התכנית למעלה, ואנוס הוא על פי הדיבור.

כאשר השבוע חל יומא דהילולא קדישא של האי תנא ירושלמא בעל האור החיים הקדוש, הבה נא נעסוק בדברי תורתו המאירים בחשכה כאורה לבבות ונפשות רבים מבני ישראל באור פני מלך חיים, ויאמר אברה"ם כי אבוא לשאוב פנינים מבאר החיים, למען דעת, כי שם ציוה ה' את הברכה חיים"ם עד העולם. והנה הוא ז"ל לימד אותנו פרק שלם במידת האמונה, מה זה נקרא אמונה! כי בפרשת חוקת, מסביר הוא באורך, כי כל החטא של משה רבינו במי מריבה, היה דקה מן הדקה, כיון שמשה רבינו סבר לפי חשבוננו, שאם היה מדבר אל הסלע, והסלע לא היה מוציא מים, היה יוצא מזה חילול ה' גדול.

ומאחר שרצה למנוע את זה, היה בטוח כל כך - על פי דעתו השכלית, שהקב"ה התכוון שיכה את האבן, ואכן כן עשה, ולפי החשבון של האוה"ח היה החטא באמרו [ד"ה ואחר שמצאנו] "והיה לכם לבטל המיחוש בעוצם האמונה שהייתם צריכים לעשות", כוונת האמונה מה היא!

זאת אומרת, שהאמונה סותרת את המיחוש, דהיינו דכשהאדם חושב על איזה ענין שהוא צריך, שממקום זה או זה תבוא אליו הישועה, כבר יש לו חסרון באמונה, כיון שהוא תלוי בדבר ליתן עצה לה' הטוב, שיעזור לו בדרך זה או אחר, ואינו מבין שהעזרה יכולה להגיע ממקום כזה שלא עלה על דעתו מעולם, וכל חסרון כלשהוא, הרי זה פגם באמונה, כי אמונה הוא בלי גבול ובאין ערוך לשכל האנושי.

איזה אמונה מביא לידי שלוה

ולפי דרכנו למדנו, שחילוק גדול יש בדבר האמונה הזאת, שאם הוא תלוי ועומד רק בה', אז הוא חי בשלוה ובנחת, שהרי

מי שחשכה לו הדרך סימן שנסתלק מדרך האמונה

ובזה יתקן האדם החטא ממה שנחרב הבית שני, שהוא מפני שנאת חנם, כי על ידי האמונה הזאת יסתלקו שונאינו ואויבינו, וכמה שהאדם נותן ליבא ועינא במצוה זו, יוצא הוא מאפילה לאור גדול, ואפשר לרמוז, כי זה ידוע ששבת מרמזת על האמונה, כיון שהיא זכר למעשה בראשית, וזה הזמן להתבונן בגדלות השם. וזה הכוונה שאומרים בעת סיום מסכת שבת: "הדרך עלך מי שהחשיך וסליקא לה מסכת שבת" דהיינו דמי שהחשיך לו בדרך, כלומר, מי שהולך בחושך ולא אור, סימנא מילתא היא שסליק ליה מסכת שבת, שהתקרה מהאמונה, כיון שאינו מתבונן כל צרכו בענין האמונה.

כי זאת עלינו לדעת, כי אצל הקב"ה אין נטיית הלב לכאן או לכאן, כי מי שמתפלל אליו ומתחזק באמונה ובבטחון מקבל הכול. לא כן אצל בשר ודם, ואפי' כשבן אדם נותן מתנה לחברו, אפשר שאין מטרתו בכלל למצות צדקה רק כמטרה שאליו רוצה הוא להגיע, ועל ידי זה חושב הוא שיצליח בו, ואיזה פנים יש לו להאדם אחר שנתברר לו שאכן כן הם פני הדברים, הרי ממאייס בהטובה שקיבל ממנו, ולכן העצה היעוצה היא, לבקש רחמים למי שהכול שלו, אשר לבטח יתן להאדם מרוב חסדו וטובו ומאהבתו אותו.

ועוד למידין אנו מדברי קדשו של האורה"ח, שלימד ופלפל במה היה מחשבתו של משה בזה שהכה את הסלע, אחרי זאת שמביא שיטת הראשונים והם עשרה. ולא מצאו חן בעיניו, כי לפי דבריהם נראה שהיה חסרון לו באיזה מדה טובה, או משום שבא לידי כעס, וכדומה.

ה"אור החיים" הק' דן משה לכף זכות באופן מופלא

ובא יבוא ברינה בעמקות גדולה ובעין טובה למעט החטא במיעוט אחר מיעוט בדקה מן הדקה בסברא נפלאה, במחשבתו הטוב למנוע חילול ה' במעשיו, כי משה עבד נאמן הוא, ושלוחו של מקום, כי פה אל פה אדבר בו, וכמו שכתב כי הדעת נותנת שאין הסלע בעל חי שיבין דיבור בני אדם, כשידבר אליו משה, אלא בשתי דרכים וכו', ופירש ודברתם לשנות עליו פרק אחד אין זה פשטן של דברים, [בד"ה ועל כל פנים].

ואמר הנה לפניו ב' דרכים, ואם אני עושה דיבור לבד ולא הכאה, אני חושש שמא הפירוש האמיתי היא להכות, ומה גם שהוא יותר פשוט, ועוד שהוא דבר רחוק שהדומם יתעורר בדיבור בן אדם כמו שכתבתי בסמוך לזה, אם אני מדבר בלא הכאה שלא כדרך שאמר ה' אין הסלע נותן מימיו ויתחלל שם שמים חילול גדול לעיני העדה אשר אני עושה הנס לעיניהם ואתחייב ראשי למלך, לזה יותר אבחר להכות.

ואטה לפירוש היותר צודק במשמעות מאמר קח את המטה, ויקויים גם כן מאמר והוצאת להם מים, ולא הכאה בלבד עשה אלא בשיתוף הדיבור הכה לאמר לסלע תן מימך, ובזה אין מיחוש שלא תיתן הסלע מימיה ולא יתחלל שם שמים. ובימים האלו

שמתחילים אלו השלושה שבועות - ימי בין המצרים, עלינו ללמוד בינה להבין ולהשכיל ללמוד וללמד, עד היכא צריכין ללמד זכות על בני ישראל.

כי זה פשוט וברור הוא, שהאובה ישראל דן את כל אחד לכף זכות, ולא דבר קשה הוא ממכם, כי תלוי הדבר כמה אהבה יש לזו שצריך לדון אותו, דוגמת דבר: כאשר השכן בונה חדר נוסף, וכל היום דופקים ומפריעים לכל השכנים, וגם החול והלכלוך שנתרבו מחמת כן, הרי כל מי שחי טוב עם השכן הבונה, הריהו שמח עמו בכל יום שהוא מתקרב לגמור הבניה ונעשה שותף לרווחתו, מצד שני ישנם אחרים שכל יום זה בשבילם צער מחודש על ההפרעה, ומי יוכל לספור גודל כאבם, ויש גם כאלו שיזעקו זעקה גדולה ומרה, ועד"ז הוא בענין שדיברנו, שמי שאוהבים אותו, רוצים גם כן בקיומו, ובאים לו לעוזרו, ובוודאי שלא ידברו עליו רעה, כי זה חברו הטוב.

כוונת הכתוב שמש צדקה ומרפא

וכך אני נהגתי בעצמי בעת ששכננו רצה לבנות מרפסת למעלה מאיתנו, ונתתי לו רשות על אף שהיו כמה שאמרו לי שזה יפריע לנו ליהנות מאור השמש, ואז אמרתי לעצמי הרי כהיום יש אור הלעקטער [חשמל] ואם צריכים אנו להשמש, אין זאת כי שמש צדקה ומרפא, ואם כן יש לנו האפשרות לקיים שניהם ולהרוויח מכל הצדדים, כי בעת היציאה מהבית הוא שמש ומרפא, ובעת הישיבה בבית הוא הפירוש השני, צדקה ומרפא, שהכוונה השמש והאור שמשפיע האדם על חברו, לצדקה יחשב, והוא מרפא כמים פנים לפנים.

להביט רק בטוב ובאמת זהו כוונת המצוה שעל האדם להסתכל על חלקו הטוב של האחר ויתפעל מזה, ולא יראה את הצד השלילי לדבר עליו רעה או לחשוב עליו רעה, ובדרך זה כתוב בספר חרדים, שאסור לו להאדם לחשוב רעה על אביו, שגם זה נכנס בגדר ארור מקלה אביו ואמו, אשר לכאורה צריך ביאור, ומה אם אביו הוא קשה עורף שקיבל ממנו מכות והשמצות וכדומה.

רק הענין הוא שעל האדם לחשוב שרחמנות גדולה עליו, על שלא למד, ולא נתברר לו מהו הדרך שיתנהג בו, אבל באמת הוא "גוטער איד" וכדו', ואומרים משל על זה, איש אחד טבע בים, ובא אדם שאינו מן השורה והציל אותו, אשר בוודאי יכיר לו טובה בכל ימי חייו על זה, ויתן לו מתנות כהנה וכהנה, ויקרא לו להשתתף בכל שמחותיו, וכי מה! הרי הציל את חייו, ויאמר לכולם אתם רואים בזכותו אני חי!! כמו"כ יש לדון את ההורים, ולא יחשוב אלא רק מהטוב שקיבל מהם, בלי להסתכל בחלק השלילי, וביד האדם הוא, והלוואי שנזכה לדרגה זו בכל הלב.

הקב"ה רוצה שנדון אותו לכף זכות

והנה כי כן, לא יפלא ממך דבר איך שדרש רבא [סוטה לה]. את הפסוק: 'אָרְךָ אֶקְלֵת יוֹשְׁבֵיהָ' [במדבר יג, לב] אמר הקב"ה אני חשבתיה לטובה - נתכוונתי לטובתם של המרגלים במה שעשיתי,

באותו ענין, וגם לרבות שאר העניינים הצריכים להעשות, לשכך כעס וחמה וכעין מה שמצינו בגמ' [יומא עח:]: שרבא היה נוהג לצאת לשוק לחפש אחר כלי חרס שנסדקו שאין בהם עוד שימוש, והיה קונה אותם בזול ומביאם לילדיו כדי שישברו אותם ולשכך בכך את יצרם, וברש"י, להפקיר לו כלים לשבר ולמלאות תאוותו.

ראשית חכמה יראת ה'

כי עיקר האדם הוא המחשבה והחשבון כיצד להתנהג, וראשית חכמה יראת ה', כי מי שהוא יראתו קודמת לחכמתו אינו גוער על בניו, כי זהו עבירה של בין אדם לחברו, כמו שאר העבירות, רק בכל דבר צריך סייעתא דשמיא איך לדבר ומתי לדבר ומה לדבר. וכבדרך אגב נאמר ממה שאמרתי ליהודי שמתייגע בניסיונות קשים, תגיד ליצר איני יכול לשמוע אותך, כי ברצוני לגדול בתורה להיות גדול הדור, וכלך בדרך זו, שתגיד לשטן רוצח אתה, אני לא הכתובת לחטאים, ולך לך לז' העממין. ועל ההורים לדעת לנכון עוד דבר חשוב, כי עליהם לדבר אל הבנים בשפה שלהם ולפי מדרגתם, ולא כפי המדבר עליהם שהם במדרגה שונה לגמרי, ויש להכניע עצמנו לדבר לכל אחד כפי הבנתו, שאם לא כן אז מדברים אל העצים ואל האבנים, וחופץ מזה שלא יעזור לו מאומה, גם מקלקל הדבר על העתיד, שברגע שהבן או הבת רואים שאין מבינים אותם באמת, נאבד להורים הגישה אליהם בכדי לבוא לעזרתם.

ועלינו ליקח מוסר לתקן העניינים הצריכים תיקון לטהר את מחשבות ליבנו, לחשוב מחשבה טובה על כל יהודי, ולהיזהר ממוצאות הפה שיהיו כתיקונם, וזכות בעל ההילולא יגן עלינו שימליץ טוב בעדינו לפעול ישועות בקרב בני ישראל, ולהמשיך עלינו רחמים וחסדים גדולים, ונזכה לכל ההשפעות טובות ברוחניות ובגשמיות אמן ואמן.

שבעת שהותם בארץ יהא בה אז ריבוי התעסקות במתים, והם חשבו לרעה, והמרגלים עצמם תפסו את הדבר לרעה. אני חשבתי לטובה - נתכוונתי לטובתם של המרגלים דהיינו דעשה ה' ככה דכל היכא דמטו מת חשיבא דידהו, מת האדם החשוב של אותו מקום, כי היכא דניטרדו, כדי שיהיו בני אדם טרודים ולא לישאלו אבתריהו, ולא ישאלו אחרי המרגלים, כלומר לא יתנו לב עליהם, והם חשבו לרעה, באמרו ארץ אוכלת יושביה כלומר גורמת מיתה ליושביה.

הכל הולך רק במחשבה טובה

ואחרי זאת שדיברנו בענין הבנת צרכי חברו בנתינת רשות להרחיב ביתו לבנות, נעבור אל הצד שכנגד, שגם בעת ששכנו אינו נותן לו רשות, יש גם להבין אותו ולדון אותו לכף זכות, שיש לו סיבה מוצדקת שהבניה תפריע לו בזה, ולא לשנות את דעתו ח"ו, והנפקא מינא הוא בתרתי, ראשית, בזה שדן אותו לזכות, נשארים המה שכנים טובים אף לעתיד. ועוד, שאז יש מקום לשכנוע, דהיינו שילך אצלו ויתן לו להראות שיודע הוא ומבין את הקושי שיש לו בזה הדבר, שמפריע לו עצם הבניה של כמה חודשים יום יום, וגם הנזקים שאפשר להיגרם לו מזאת, ויתן לו ההרגשה שמבין אותו, ואז יפנה אליו בהכנעה ויבקש רחמים ממנו, ואם גם זה לא יעשה פירות, ילך ויבקש רחמים מה' הטוב שיתסדר הדבר מעצמו.

חינוך הילדים כיצד?

ועל דרך זה אמרו בחינוך הבנים, כשרואים בילד איזה קושי, אזי יכנס בנפש הילד להבין אותו, ולא שיכעס עליו, שאז נעלם הקשר בין ההורים להבנים, רק לדבר בטוב וליתן לו החמימות והרגשות הטובות שיחזקו את נפשו, וזה יתן לו הכוח לשנות דרכו

הסיפור היומי

השמש כבר עמדה באמצע השמים, היום פנה לערוב. ואז, בדרכו חזרה מהציון, התקשר אליו לפתע גיסו מאמריקה...

על יהודי שנושע בזכות לימוד בספר 'אור החיים' הק' • ליומא דהילולא

אז איך אירע כדבר הזה? כיצד פרצה התסבוכת? ובעיקר - מה היה הפתרון המקורי שהצליח להחזיר לבסוף את הקערה על פיה? על כך בסיפור שלפניכם.

פושט רגל

ר' אלחנן נשנק מהתרגשות כשהוא מרצה את סיפורו. למרות השנים שעברו, שרוי הוא עדיין תחת הרושם המדהד של הגילוי

תיארנו כבר מצבים כלכליים קשים ומשונים שהתרגשו ובאו, אולם אף לא אחד מהם מתקרב לסיפורנו הנוכחי. לא לסכומים הללו, לא לתסבוכת הזו, ובוודאי שלא בגיל צעיר שכזה. המדובר הוא באברך רך בשנים, שהצליח לעשות בזמן מועט מה שאנשים אחרים לא עושים במשך כל החיים. בשנות העשרים לחייו הספיק לצבור חוב של למעלה ממיליון שקלים! לא ייאמן כי יסופר.

הברור של יד ה' בזכות עבדיו הצדיקים.

הוא בעל כישורים עסקיים טובים. זמן מה לאחר נישואיו הוצרך מכורח הנסיבות, לצאת אל חיי המעשה. עמדו בפניו האופציות השגרתיות, אבל הוא נמשך לעולם העסקים.

תחום מסוים סיקרן אותו כבר מגיל צעיר. רבות חקר ולמד את הנושא באופן פרטי עד שהכירו והבינו היטב. אט-אט התבשל בו הרעיון לפתוח עסק עצמאי.

בשנות העשרים לחייו כבר השיק לתפארה בית עסק מכובד ורב רושם הבנוי לתלפיות. לבו הלם בהתרגשות ובצפייה והוא נשא תפילה שהנטיעה תצמיח פירות טובים.

אולם בניגוד לתחזיות, העסק לא זרם. הרווחים המועטים לא הצדיקו את ההשקעה הרבה, אבל ר' אלחנן כבר לא יכול היה לעצור. הוא פעל בכל להטוטי לשמור על הקיים והשקיע עוד ועוד כספים, אך העגלה הלכה ושקעה. סופו של הסיפור העצוב, שר' אלחנן הוכרז כפושט רגל, כאשר חובותיו מטפסים, כאמור, לגובה בלתי נתפס של מיליון שקלים ויותר.

רבות השתעשע בחלום בו הוא מצליח איכשהו לשקם את העסק, אולם תקופת מה לאחר פשיטת הרגל, נפתח בעיר מגוריו עסק תואם לשלו. מישהו חשב שהוא יצליח במה שר' אלחנן נכשל. היה זה הקש ששבר את גב הגמל. האבן שנזרקה אחר הנופל. הגולל שנסתם על התקוות הקטנות שנותרו. הוא התמחה בתחום הספציפי הזה, ודווקא בתנאי השוק של עיר מגוריו, כל אפשרות אחרת לא באה בחשבון.

כל עתידו שלפניו - נהרס. חוץ מלגלג כל העת סכומים דמיוניים, היה עליו גם להתפרנס ממשהו בינתיים. "היו תקופות שלא היה לי מה לאכול", הוא מספר בפשטות. מיטב שנותיו הצעירות הוקרבו על מזבח הכישלון הכלכלי, ולולא ה' שהיה עמו, אזי חיים בלעהו.

לימוד סגולי

היה זה תקופה קצרה לפני יום ההילולא של האוה"ח הקדוש. ר' אלחנן האזין לדרשה של אחד מחשובי המשפיעים והדרשנים, שהרחיב בדברים על בעל ההילולא. בתוך השיחה סיפר על סגולה שהיתה מקובלת בשעתו בין אנשי ירושלים של מעלה. סגולה הרבה יותר קשה ומורכבת מאשר השקיית המונים במיץ ענבים, ואשר למתמיד בה מובטחות ישועות גדולות.

וזה דבר הסגולה הירושלמית: עולים לציון ביום ההילולא ומקבלים ללמוד מדי שבת בשבתו את כל דברי האוה"ח על הפרשה, וכך מסיימים את הספר כולו עד יום ההילולא הבא. הרב הוסיף וסיפר מעשיות שונות שהתהלכו בירושלים על כוחה הגדול של סגולת הפלא שאינה חוזרת ריקם.

הדברים תפסו את לבו של מידוענו. מה לך נרדם? אמר לעצמו בהתעוררות. קום וסע אל ציונו של איש האלוקים וקבל על עצמך את הלימוד הסגולי. הוא נמשך לציון האוה"ח הקדוש ולתורתו המאירה. נשמתו כאילו לוחשת לו ששם טמונה ישועתו.

יחד עם כל ההמונים שפקדו את הציון באותה שנה, עמד גם פושט הרגל והתייחד עם אלוקיו שבצרתו לו צר. הוא שפך לבו בבכיות עצומות וזעק אל הקב"ה בכל כוחו. לאחר מכן קיבל על עצמו את לימוד האוה"ח השנתי, בדיוק כפי ששמע מהרב, דבר לא החסיר.

הוא חזר לביתו כשתקווה חדשה ממלאה את לבו, אבל גם עם משימה לא פשוטה: פעמים שהאוה"ח בא בארוכה ולא תמיד הדברים קלים וזורמים. אבל ר' אלחנן הסתער על העניין במלוא המרץ. פעמים רבות היה מתחיל ללמוד מיד לאחר סעודת שבת בבוקר, כאשר עיני כל הבריות נעצמות מאליהן ומקיימים בעצמן שינה בשבת תענוג, או אז היה מתגבר כארי והוגה בריכוז בספר הקדוש.

זה לא היה אמור להיות כל כך קשה, אם - איך נאמר - העסק היה מניב תוצאות מידידות. לעומת הרווח הכלכלי המצופה, אפשר עוד להקריב מנוחת צהרים של שבת. אולם עברו כבר חודשי הקיץ, תקופת החגים גם כן, החורף בעיצומו, ושום סימן לשינוי עוד לא נראה ברקע.

אבל המציאות לא ריפתה את ידיו. הוא המשיך ללמוד בקביעות וביגיעה, שומר בקפדנות ובאמונת תום על הקבלה החשובה.

בזכות הצדיק

ראש חודש ניסן הגיע. לאוזניו של ר' אלחנן התגלגלה שמועה מרעישה. היהודי שפתח את העסק התואם לשלו - עזב במפתיע את הארץ. לא משנה מה היתה הסיבה, מה שחשוב, שלראשונה נוצר פתח של תקווה. כעת יוכל ר' אלחנן לפתוח את העסק מחדש, בתחום ובאזור שהוא מכיר ויודע, כמובן - רק אם יהיה לו כסף להשקיע.

ההזדמנות הזרימה לו כוחות ומרץ. הוא ניסה לגייס הון. לעניין משקיעים וידידים, אך לשווא. השבועות נמשכו באיטיות, ועדיין לא התרחש כל שינוי במצבו העגום.

אדהכי והכי אתא ובא יום ההילולא. ר' אלחנן נסע לציון. הוא זכה לסיים השנה את כל ספר האוה"ח, ועתה מייחל הוא ומתחנן, מוריד שוב דמעותיו כמעייין המתגבר - פתח לנו שער, כי פנה יום. השמש במרומי הר הזיתים עמדה כבר באמצע השמים, הגיעה שעת רצון ורחמים. תפילתו בקעה רקיעים. נאמן בעל המלאכה לתת שכר הפעולה ונאמנים הצדיקים להמליץ זכות על צאן מרעיתם. עדיין יש שהות ביום.

בדרכו חזרה מהציון התקשר אליו גיסו מאמריקה. ר' אלחנן ניסה לעניין אותו בעבר בהשקעה בעסק, אבל זה כלל לא דיבר אליו. אבל עכשיו נגהה עליו לפתע רוח ממרומים. הוא הבטיח לו בו במקום ארבעים אלף דולר להקמת העסק מחדש.

ר' אלחנן הקים את החנות בכסף שקיבל, וברכת ה' עמדה לו הפעם מעל ומעבר למצופה. העסק משגשג והולך זה כמה שנים ומניב רווחים מצוינים. החובות מתגמדים והולכים והאור שנראה בקצה המנהרה רק הולך וגובר, הולך וזורח.

כאשר יהודים מחבבים את הצדיקים ודבריהם הקדושים;
כאשר מאמינים הם בכוחם הגדול ולא מתבלבלים משום דבר -
זו כנראה הסגולה הגדולה ביותר.
(מתוך הספר 'כלכלה יהודית' העומד לראות אור בקרוב; פורסם ב'המבשר' כלכלי)

כאשר סיפר את הדברים לאותו משפיע, נענה הלה ואמר,
שהתפעלותו אינה מכך שהסגולה עשתה פירות ("זה לא חידוש
שהאזה"ח בעל מופת"), אלא מהעקביות הבלתי מתפשרת להמשיך
בלימוד, למרות שעד הרגע האחרון שום דבר כמעט לא השתנה.

יומא דהילולא

מה רמזה לנו התורה בשם של יששכר, ומה הקשר ל-310 עולמות שיזכו הצדיקים

Hadas Parush/Flash90

פנינים על הפרשה מבעל האזה"ח הקדוש - ליומא דהילולא

אני עמל והם עמלים אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם
מקבלים שכר וכו' עד כאן, והטעם כי לא יעמוד קנין המדומה,
והגם שיעמוד הבל הוא. עוד ירמוז כי כל מה שיש בעולם הוא שכר
לו כי כל מה שברא ה' לא בראו אלא בשבילו כמו שדרשו ז"ל (ב"ר
פ"א) בפרשת בראשית וגו' בשביל תורה וכו' ברא שמים וארץ.
עוד ירמוז למה שאמרו ז"ל (עוקצין פ"ג) עתיד הקדוש ברוך הוא
להנחיל לכל צדיק שלש מאות ועשר עולמות, והוא אומרו יש שכר.

**בְּנֵי יִשְׁשָׁכָר לְמִשְׁפַּחְתָּם תּוֹלָע מִשְׁפַּחַת הַתּוֹלָעִי לְפָנָה מִשְׁפַּחַת
הַפְּנִי**
בני יששכר וגו'. למה שקדם לנו כי יששכר הוא בן תורה רמזה
התורה בשם זה של יששכר כי דוקא זה ישנו לשכר, וכל חוץ ממנו
מה יתרון לאדם בכל עמלו, והוא מה שאמרו בברכות בפרק תפלת
השחר (ברכות כח:): שצריך לברך ביציאתו מבית המדרש מודה
אני לפניך וכו'

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

יהודי תלמיד חכם וירא שמים שואל אותי לגבי מישהו - האם עלי לוודא שכוונתו לתועלת?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

ובמשנ"ב ס"ק ט), שהטעם הוא כי הבית בחזקת אינו בדוק כל השנה,
וא"כ בנדון שלנו כיון שדיבור זה הוא בחזקת דיבור אסור [כמו שכתב
הח"ח לעיל כלל ב באמ"ח ס"ק ט], חייב לברר האם כוונתו לתועלת
[ולא יעזור בזה מה שהאדם בחזקת כשרות, כמו שבבדיקת חמץ
האדם הוא בחזקת כשרות, ומ"מ צריך לשואלו האם ביתו בדוק כיון
שביתו אינו בחזקת כשרות, כן בענינו דיבור זה אינו בחזקת כשרות].
ואם השואל הוא תלמיד חכם וירא שמים, כתב שם שאין צריך
השומע לשואלו לכוונתו, כמו לגבי תלמיד חכם ששלח פירות לחברו,
שאינן צריך לשואלו האם זה טבל, כיון שסומכים על חזקת חבר שלא
יביאו לידי מכשול (תוס' פסחים ד, ב), וא"כ גם באיסור לשון הרע
שחמור הוא מאד, סומכים על חזקת חבר שלא יבוא להכשילו, ובודאי
כוונתו לתועלת.
ואם השואל אינו תלמיד חכם וירא שמים, אלא שהוא מוחזק

הסעיף הנלמד היום בחפץ חיים (כלל ד' מהלכות לשון הרע סעיף
יא) עוסק במקרה בו אדם נצרך לברר על פלוני לתועלת, כגון שרוצה
לשוכרו למלאכה או להיכנס עמו לשותפות. בין הדברים כותב רבנו
ה'חפץ חיים', כי עליו להודיע לאדם שאצלו הוא מברר, את מטרת
בירוריו, שהיא לתועלת. וזאת כדי שלא יעבור על 'לפני עיוור לא תתן
מכשול'. שכן אם הנשאל יספר לו דברי גנות בלי לדעת שהמטרה היא
לתועלת, הוא יעבור על איסור לשון הרע.
בביאורים ומוספים דנים לגבי מקרה שהשואל לא מודיע לחברו
שכוונתו לתועלת - האם חברו הנשאל מחויב לשואלו על כוונתו.
יש שכתבו (שו"ת לחפץ חיים ח"ב סימן ג) שמחויב לשואלו האם
כוונתו לתועלת, והוכיחו כן ממה שנפסק בשו"ע (או"ח סימן תלו
סע' ב) שמי ששכר בית מחברו ב"ד בניסן, צריך לשאול את בעל
הבית האם ביתו בדוק מחמץ, וביאר הב"י (שם הובא במ"א ס"ק ד

ואם השואל אומר לו שמתכוין בבקשתו זו לתועלת אך אינו מפרט מהי התועלת, יש שכתבו (חלקת בנימין) שנראה שמותר לסמוך עליו אף שאינו יודע מהי התועלת. אכן, במקום שיש חשש שאם לא יפרט את סיבת התועלת, לא יאמין הנשאל שזה לתועלת, כתב שם שחייב המבקש לפרט את סיבת התועלת כדי שהמספר יכוין בסיפורו לתועלת [כי אם לא יכוין, הרי עובר בסיפור לשון הרע כמבואר כאן (הגה"ה ובבאמ"ח ס"ק מו)].

כאחד שמקפיד על הלכות לשון הרע, כתב שם שיש לומר גם בזה שאין צריך לשואלו האם כוונתו לתועלת, שהרי אמרו בגמ' (פסחים שם) שהכל חברים אצל בדיקת חמץ, ופירש רש"י, שאפילו הוא עם הארץ, בדבר שהוא מוחזק בו דינו כחבר, וא"כ גם בנדון שלנו כיון שהוא מוחזק שאינו מדבר לשון הרע, הרי הוא כחבר לענין זה ואין צריך לשואלו, וכתב שאולי יש לחלק בין דבר שהכל חברים בו כבדיקת חמץ, לבין דבר שאחד מקפיד בו, וצ"ע למעשה.

דקה מתוקה - 60 שניות על הדף היומי

שבת דף קכג

**"ואז, כבוד הרב, התחלתי לרוץ כמו תרנגולת.
שתי פסיעות, עוצר. שתי פסיעות, עוצר... ככה
קיפצתי הביתה, ומיד הכנסתי את המכנסים, ביחד
עם המטבעות שבתוכן, לתוך קופת הצדקה"**

טלטול מוקצה

הרגשתי, כי בכיסי שוכן דבר מה מקרקש ומצלצל. כבוד הרב יודע, אני לא יכול להפסיק לרוץ. תוך כדי הריצה בדקתי ומצאתי לחרדתי העצומה, שבתוך כיס המכנסים שלי יש מטבעות שנתתי לצדקה, ושכחתי בכיסי... אמא שלי, נוחה עדן, אמרה לי, שכאשר יש לי מטבעות קטנים, אתן אותם לצדקה, ככה, להרוויח גן עדן, והנה, אני פה בכביש 'זבוטינסקי', יום שבת בבוקר עם צדקה בכיס. מה אומר לך כבוד הרב, נחרדתי. זכרתי שלמדנו בשיעור עם הרב, שבמקום שאין עירוב אסור לטלטל!

בגדים שלובשים - מותר אבל חפצים - אסור. מצד שני לא הייתי מסוגל להשליך ממני והלאה כסף של צדקה. אוי לי ואוי לנשמת, צדקה?! לזרוק?! תוך כדי המחשבות שלי, כבוד הרב, אני עומד על המקום, אבל ממשיך לעשות ככה עם הרגליים, אתה יודע, אי אפשר להפסיק באמצע הריצה, וכך אני עומד על המקום בכביש ז'בוטינסקי, ורץ עם הרגליים לשום מקום. בכיס שלי כסף של צדקה. מצד אחד אין עירוב, מצד שני יש לי צדקה בכיס.

פתאום נזכרתי עוד דבר שלמדנו בשיעור. הרב אמר, שאיסור הטלטול הוא למרחק של ארבע אמות, אבל אם מטלטלים פחות מארבע אמות, זה בסדר. ואז, כבוד הרב, התחלתי לרוץ כמו תרנגולת. שתי פסיעות, עוצר. שתי פסיעות, עוצר. עד היום השכנים שלי לא מתאפקים ושואלים אותי, "דודו, מה קרה לך אז, נתפס לך השריר?", אבל אני לא ענית להם, מה הם מבינים... ככה קיפצתי הביתה, החלפתי מכנסים, ואת מכנסי הריצה עם הכסף של הצדקה, הכל יחד, הכנסתי לתוך קופת הצדקה... שלא תהיה בעיה... מי כעמך ישראל.

(מאורות)

הרב אשר לבי שליט"א, מטובי מגידי שיעור הדף היומי של "מאורות הדף היומי", חזר יום אחד משיעורו הלום הפתעה, כשחיוך רחב נסוך על פניו. ידע ידעתי, סיפר, כי הדף היומי משפיע, חודר ומעצב את תודעתם ואישיותם של הלומדים, אך אני עצמי לא האמנתי כמה עמוק חודרים הדברים ומחלחלים, עד אשר אחד המשתתפים בשיעורי סיפר היום את המעשה הבא: יהודי זה עדיין אינו שומר תורה ומצוות באופן מלא. ניתן לומר, כי אלמלא היה, הוא או הוריו, עולה מארץ מכורתו לארץ ישראל, היה היום יהודי נאמן לה' ולתורתו. אולם, כרבים אחרים, אשר נותקו מן המסורת המפוארת עליה חונכו דורות ישרים, הוא גדל כ"מסורתי"; ריחות של יהדות, גם של תבשילי חג, המשמשים בעירוביה במתכונת עליזה המשבשת את המהות האמיתית. שמעו של שיעור הדף היומי הגיע גם לאוזניו, מאן דהוא שכנעו והוא החליט להצטרף. הרקע שלו בענייני יהדות ובענייני הלכה, יכול להיות רחב יותר מכפי שהוא היום, אם נתבטא בעדינות.

משך, ככל שהעמקנו בסוגיות של מסכת עירובין, הייתי מביט לעברו פעמים רבות במהלך השיעור, ותוהה ביני לבין עצמי: "שכר עמל התורה יש לו, אך מה מן הלימוד נקלט אצלו, אלו חלקים הוא מבין ומפנים", שהרי מדובר בסוגיות לא פשוטות. והנה, היום, באמצע השיעור, קם היהודי, ביקש את רשות הדיבור, כחכח בגרונו בהתרגשות ושח מעשה שאירע לו בשבת קודש.

יהודי זה נוהג לרוץ ריצת בוקר בכל יום, "בשביל הבריאות". לעת עתה, הוא אינו מדלג על נוהגו זה, גם ביום שבת קודש. וכך, מצא עצמו מיודענו מניע נמרצות את כל אברי גופו בשוליו של כביש גהה - ז'בוטינסקי שבגוש דן. "תוך כדי מהלך הריצה

האם מותר לשלות דגים מבריכה ביום טוב לצורך 'אוכל נפש'?

Nati Shohat/Flash90

ויש אומרים, שאף כאשר מי הבריכה צלולים אסור לשלות את הדגים, כיון שבדרך כלל אין בדעתו של אדם להשתמש בדגים שבבריכה ביום טוב, ומשום כך הם 'מוקצה'.

ודג הנמצא בכלי שמילאוהו במים, או אף במאגר מים קטן שבבית - מותר לשלותו מהמים ביום טוב לצורך אוכל נפש.

[שו"ע תצז, א, משנ"ב א-ב, ושעה"צ ג רז; ביאורים ומוספים דרשו, 1 ו'3, וראה שם, 4]

כפי שלמדנו, צידת בעלי חיים אסורה ביום טוב אף לצורך 'אוכל נפש', ולכן, אסור לשלות דגים ביום טוב אף מבריכה קטנה, כיון שהם חומקים לצדי הבריכה ולמקומות הצרים שבה, ותפיסתם נחשבת אפוא כ'צידה'.

אולם, מבריכה קטנה שמימיה צלולים - מותר לשלותם, כיון שמקומם ניכר, ותפיסתם קלה, וממילא אינה נחשבת כצידה.

השוחט ביום טוב בהמה האסורה באכילה מדרבנן - האם עבר על איסור דאורייתא?

אוכל נפש, שהרי אסור לאכול את בשר הבהמה, הריהו עובר על איסור דאורייתא של מלאכת השוחט שלא לצורך אוכל נפש. ואף לדעה זו, אם עבר ואכל מבשר הבהמה ביום טוב - למרות שעבר על איסור דרבנן, הריהו מתקן למפרע את איסור השחיטה, כיון שעל ידה הותרה לו אכילת בשר הבהמה לפחות מדאורייתא, והרי זה צורך אוכל נפש.

[ביאורים ומוספים דרשו תצז, 8]

נדון מעניין הובא בדברי האחרונים, בנוגע לאדם ששחט ביום טוב בהמה שאסור לאוכלה מדרבנן: יש אומרים, שכיון שמדאורייתא הבהמה ראויה לאכילה ביום טוב, לא עבר השוחט על איסור בעצם השחיטה, שהרי מצד ה'דאורייתא' שחט לצורך 'אוכל נפש'; אך אם טלטל את הבהמה, עובר על איסור 'מוקצה'. אולם, יש אומרים, שכיון שבפועל לא נעשתה מלאכה זו לצורך

אילו בעלי חיים מותר להאכיל ביום טוב רק על ידי הנחת מזון ממרחק?

פעולה כלשהי של ציד כדי לתופסם - מותר להאכילם רק על ידי הנחת המזון במרחק מה מהם, כ'היכר' לכך שאסור לאוכלם ביום טוב.

ואם אינם מחוסרים צידה, אלא שאסור לאוכלם ביום טוב זה מפני שהם 'מוקצה', מחמת שלא הוכנו לאכילה ביום טוב - מותר להאכילם כרגיל; ויש אוסרים, אך למעשה ניתן להקל, וכך המנהג.

[שו"ע תצז, ב, משנ"ב ד-ו, וביה"ל ד"ה דגים; וראה שעה"צ ס"ק ת; ביאורים ומוספים דרשו, 6]

בעלי חיים שהאדם אינו מופקד על תזונתם, אסור להאכילם או להשקותם בשבת וביום טוב. ובעלי חיים שהאדם מופקד על תזונתם - בשבת מותר להאכילם. וביום טוב - בעלי חיים שניתן לשוחטם ולאוכלם ביום טוב זה, או בעלי חיים שאסור לאוכלם גם בימות החול, כגון כלב - מותר להאכילם.

אולם, בעלי חיים שמותר לאוכלם בימות החול, ואסור לאוכלם ביום טוב זה משום שהם 'מחוסרים צידה', כלומר, שנדרשת

* בן ארץ ישראל הנמצא בחוץ לארץ ב'יום טוב שני', אסור בכל איסורי ביום טוב, ועליו ללבוש בגדי יום טוב. מאידך, עליו להניח תפילין בצינעה, ולהתפלל תפילות חול.
* בן חוץ לארץ הנמצא בארץ ישראל ביום טוב שני - עליו לנהוג יום טוב שני כפי שנהוג בחו"ל. והמנהג בכל מקום להתיר לבני חו"ל הנמצאים בארץ ישראל להתפלל בציבור את תפילות יום טוב שני.
* המעתיק את דירתו מארץ ישראל לחו"ל, או להיפך - אם דעתו לשוב למקומו הראשון, הריהו נחשב כבן מקומו הראשון לענין 'יום טוב שני'; ואם אין דעתו לשוב למקומו הראשון, הריהו נחשב כבן מקומו החדש.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם יתכן שקמה שמים מטפטפים לתוכו אינו מחמיץ?

הבצק כמו עיסוי, וממילא אין בכוחו למנוע חימוץ. ולמעשה, בזמננו, יש להחמיר בדבר ולאסור את הקמח בכל מקרה שדלפו לתוכו מים, כיון שאין אנו בקיאים במידת הרציפות הנדרשת לטפטוף על מנת שימנע חימוץ.

[שו"ע תסו, ה, משנ"ב כט, ל רלג]

קמח שנוטפים לתוכו מים - אם הטיפות יורדות בזו אחר זו ברציפות - אינו מחמיץ, משום שהטפטוף ה'מִכָּה' בקמח נחשב כעיסוי הבצק, המנוע חימוץ (ראה שו"ע לעיל תנט, ב). אולם, אם הטפטוף אינו רצוף, יש לחשוש שמרווחי הזמן שבין טיפה לטיפה יצטרפו יחד ל'שיעור מיל' - 18 דקות - והקמח יחמיץ. ויש מוסיפים, שכאשר הטפטוף אינו רצוף, אינו משפיע על

הלוח היומי

ט"ו בתמוז | רבי יוסף ב"ר משה (המבי"ט) מטראני זצ"ל, בעל שו"ת וחינוכי מהרי"ט

בשנת ג' אלפים תי"ד, עלה עזרא מבבל לירושלים, מהלך של ט"ו יום.
יארצייט:

תק"ג: רבנו חיים ב"ר משה בן עטר זצ"ל, בעל אור החיים, חפץ ה', ראשון לציון ועוד.
תקמ"ה: רבי אריה לייב ב"ר אשר גינצבורג זצ"ל, בעל שאגת אריה, טורי אבן, גבורות ארי.
תר"ע: רבי אלעזר ב"ר אלימלך ווייסבלום זצ"ל, מרישא, בעל משנה למלך.
תרפ"ז: רבי יצחק טוביה ב"ר מאיר רובין זצ"ל, מגלאנוב-צאנז.
תרפ"ט: רבי יעקב משה ב"ר אליעזר צבי זצ"ל מקומארנא.
תשכ"ט: רבי דוד משה ב"ר אליעזר זאב רוזנבוים זצ"ל, מקרעטשניף.
תשל"ד: רבי עמרם ב"ר יצחק שלמה בלוי זצ"ל, מראשי נטורי קרתא.
תשע"ב: רבי יוסף ב"ר רפאל ברוך טולידאנו זצ"ל, רב קהילת עטרת ברוך ב"ב.

הנחת רוח הגדולה ביותר שיש להקב"ה

יש דרגות במה שהבורא חפץ וחושק: האחד שבח והלל שמשבחים לו צבא מעלה למעלה ממנו שבח והלל שמשבחים לו נשמות הצדיקים מב' אוצרות החיים... למעלה מהם השיר והשבח מהנשמות שבעולם הזה, אשר הם תוך הבשר והוא מונעם מהכיר ה', והם מתעצמים לאהוב ה' ולשבחו ולהודות למאמרו, זה עליון וחשוק אצל הבורא למעלה מהכל כמבואר בזהר.
(אור החיים - במדבר טז כב)

נשתדל לומר את הברכות, ואת התפילות בכוונה ובשמחה

* חדש - שיעורים וטיפים ב'גישמאק בלימוד' (שלוחה 33)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il